

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

KUVA KORUSSA

TEKIJÄ : Elina Moilanen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Elina Moilanen	
Työn nimi Kuva korussa	
Päiväys 19.05.2016	Sivumäärä/Liitteet 48
Ohjaaja(t) Risto Nylund	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)	

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön aiheena on klassisen taiteen innoittamien taidekorujen suunnittelu ja valmistus. Opinnäytetyön aiheen valinnan taustalla on kiinnostus kuvataidetta, esittävää kuvaa ja koruvalmistusta kohtaan. Tekijä kehittää työllään omaa profiiliaan muotoilijana ja taiteilijana. Tekijän pyrkimyksenä on yhdistää kuvataiteen tuntemustaan muotoilijan koulutuksen tuomaan osaamiseen. Opinnäytetyössä tuodaan esille kuvallisen korun historiaa sekä esittävän korun nykypäivää, ja pohditaan mikä näiden kuvien merkitys on. Opinnäytetyöprosessin aikana syntyy useita kierrätysmateriaaleista tehtyjä koruja, joiden inspiraationa toimivat taiteen klassiset ja iättömät mallit, naiset ja hevoset. Tekijä valitsi kyseiset aiheet koska naiset ja hevoset ovat kuvataiteessa yleisimpiä aiheita kautta aikojen. Lisäksi tekijä itse on nainen, entinen hevostyttö, ja pitää valittuja aiheita erittäin esteettisinä ja inspiroivina. Korusuunnitelmat valmistetaan konkreettisina kappaleina.

Opinnäytetyön lopputulemana on taidekoruja.

Hakusanat: taide koru kierrätys hevonen nainen

Field of Study			
Culture			
Degree Programme			
Degree Programme in Design			
Author(s)			
Elina Moilanen			
Title of Thesis			
Picture in a piece of jewellery			
Date	19.05.2016	Pages/Appendices	48
Supervisor(s)			
Risto Nylund			
Client Organisation /Partners			
Abstract			
<p>This thesis tells about the design and production of art and jewelry inspired by classical art. Subject for the thesis was chosen because of an interest in the visual arts, figurative works and jewelry manufacturing. The aim was to combine the author's knowledge of art and education as a bachelor of design.</p> <p>This thesis highlights the history of visual jewelry, as well as the present day of jewelry. During the process a number of jewelry was made from recycled materials. They got their inspiration from art classical and timeless models, women and horses. The themes were selected because women and horses have been the most common themes in art through ages. In addition, the author is a woman, a former horse girl, and these are very aesthetic and inspiring themes. The end result of the thesis is a collection of contemporary art jewelrys.</p>			
Keywords			
Jewelry horses women uipcycling recycle contemporary			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Tavoitteet ja tietoperusta.....	6
1.2	Termit.....	8
2	KUVA	10
2.1	Kuvakorun historiaa.....	10
2.2	Nainen kuvissa.....	12
2.3	Hevonen kuvissa	15
2.4	Benchmarking	17
3	PROSESSI.....	20
4	SYNTYNEET KORUT.....	26
5	POHDINTA	42
	LÄHTEET.....	46

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni pohja-ajatuksena on korun ja kuvan keskinäinen suhde. Sen lisäksi, että opiskelen korumuotoilua, olen myös koko ikäni harrastanut ja ollut kiinnostunut kuvataiteesta. Työni tavoitteena on luoda taidekoruja, joiden teemana ovat naiset ja hevoset. Pohdin työssäni niiden symboliikkaa ja asemaa kirjalähteiden ja kuva-esimerkkien avulla. Teemaan päädyin koska molemmat valinnat ovat merkittäviä klassisen taiteen aiheita, ja iättömiä luovuuden lähteitä. Olen myös itse nainen, entinen hevostyttö ja tunnen teemat itselleni läheiseksi inspiraation aiheeksi. Molemmat esiintyvät kuvataiteen, runouden, laulujen ja mytologian lisäksi myös runsaasti koruissa kautta aikojen. Aihealueet ovat myös esteettisesti viehättäviä, ja haluan luoda kaunista. Kauneutta tässä maailmassa on liian vähän, enkä halua omilla toimillani lisätä rumuutta, vaan muistuttaa ja iloita hyvästä.

Teema sisältää vakavien ja ylevien ajatustensa lisäksi suurta ironiaa ja huumoriarvoa. Voitaneen myös tyyliä sanoa että naisen ja hevosen paikka on ollut historiassa pitkään samansuuntainen: molemmat ovat olleet vuosisatoja joko miesten komennettavissa tai ihailun kohteena. Lauseen voi ajatella humoristisesti, tai syvän filosofisesti. Nykyään kuvia on kaikkialla. Lehdet, internet ja televisio ovat täynnä kuvia. Mainoskuvilla myös korut tehdään meille tutuiksi ja haluttaviksi. Mainokset haluavat myydä meille elämäntapaa, ja ostamalla tietyn tuotteen saamme sen mitä kaikki tuntuvat haluavan olla. Kuvatulva tekee meidät paitsi tietoisemmaksi ympärillämme tapahtuvasta, se myös turruttaa meitä jatkuvalla vyöryllään. Kuva on osittain varmasti kokenut inflaatiota, koska kuvia on niin paljon joka paikassa, että emme ehdi käsitellä, tulkita tai edes tiedostaa kaikkea. Kuvien avulla meille yritetään kokoajan tiedottaa tai myydä jotakin. Kuva on markkinoinnin kätyri, ellei jopa oikea käsi.

Korumaailmassa olen taipuvainen ajattelemaan, että teollinen koru on tällä hetkellä enemmän kuvioiden kuin konkreettisen kuvan maailmaa. Tämä riippuu paljolti toki kuvan määritelmästä, ja tässä opinnäytetyössä olen määritellyt käyttämäni sanaston alaluvussa 1.2 Termit. Teollinen koru on pääsääntöisesti kaupallisten markkinoiden

tuotos, eli voittoa tavoittelevan yrityksen tuote. Teollisen korun on valmistuttava pienhköin kustannuksin ja vähemmällä työtunneilla, jotta yritys voi menestyä ja kasvaa. Markkinatalouden kannalta yksinkertaiset abstraktit muodot ovat helpompia toteuttaa, kuin esittävät kuvat. Esittävän kuvan yksityiskohtien on oltava kohdillaan, sillä keroon katsova naiskoru olisi vain koominen, eikä myisi uljasta elämäntapaa kuluttajalle. ja katseen kohdistaminen vaatisi työtä, ja vaikeuttaisi teollisen valmistusprosessin kulkua, eli nostaisi työn hintaa. Ajattelen että on siis edullisempaa ja käytännöllisempää pitäytyä kuvioissa kuin kuvissa.

1.1 Tavoitteet ja tietoperusta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda näyttäviä koruja joihin olen itse tyytyväinen. Haluan herättää katsojan pohtimaan mitä koru on, ja mitä taide on, ja mitä ne voisivat olla. Luova prosessi sekä taiteessa että korumuotoilussa kostuu intuitiosta ja rationaalisesta työstöstä. Kokonaisuus eli muoto määrittyy osiensa summasta. (Heikkerö 2001). Tavallisesti muotoilun suunnitteluprosessia aloitettaessa on valittavissa kaksi lähtökohtaa; Esteettisen ajattelun tärkeys, tai teknisen ja sarjatuotannon toimivuuden ensisijainen ajattelu (Seitamaa-Hakkarainen 1998). Olen itse lähtenyt ajattelemaan prosessiani visuaalisen näyttävyyden ja taiteen luomisen kannalta. Aion ideoita ilman teollisen valmistusprosessin asettamia vaateita ja rajoituksia, joita ovat muun muassa pienet valmistuskustannukset sekä sarjavalmistaisuus. Tavoitteeni ei ole väheksyä teollista korua vaan ainoastaan vapauttaa ajatteluni teollisista tavoista opinnäytetyöprojektini ajaksi. Taiteellisena näkökulmanani on improvisointi, materiaalien vapaus sekä mahdollisuus monimutkaisiin toteutuksiin jotka eivät ole perinteisemmässä korun valmistuksessa kannattavia. Haluan katsoa mitä tapahtuu, kun muotoilija saa vapaat kädet suunnittelussa ja toteutuksessa ilman asiakaslähtöisyyttä.

Entäpä jos muotoilija työskentelisi kuin taitelija, lähtökohtanaan olla kumartamatta asiakkaalle, voidakseen olla uskollinen itselleen ja nähdäkseen kuka todella pitää lopputuloksesta. Halusin myös herätellä muotoilijoita värien näkemiseen, koska korualalla, toki materiaalien määräämänä, käytetyt värit ovat useimmiten hopea tai muut metallinsävyt. Omissa töissäni vaihtelen väriskaalaa mustavalkoisesta kirkasväriseen. Upcycling voisi olla muotoilijoiden ammatissa enemmän esillä oleva termi. Kyseisen ideologian tarkoitus on parantaa jo käytössä olleiden materiaalien tai asioiden arvoa ja

laadukkuutta, ja tätä kautta tuoda markkinoille uusia tuotteita ilman, että materiaali-
menekki on niin suuri. Upcyclingia tuntuu tällä hetkellä olevan helpompi löytää vaate-
teollisuudesta kuin korumuotoilusta. Aatetta Suomessa on toteuttanut muun muassa
kierrätysmuotia luova ”Trashionista” Outi Pyy, jonka ehkä eniten mediassa esillä ollut
luomus on linnanjuhlissa nähty kahvi-
kapseleista tehty alumiinimekko (Kuva
1, 7).

Työssäni yhdistän paljon kuvataiteita
korumuotoiluun, joten valitsin korujeni
analyysin pohjaksi kuva-analyysin, jota
nimensä mukaan käytetään kuvien tul-
kinnassa. Valitsin tämän menetelmän,
koska se ei ole koruissa käytettynä niin
tyypillinen. Haluan myös nähdä, tuoko
tällaisen analyysitavan valinta esille mi-
tään uutta korulle. Arvelen kuitenkin
analyysikeinojen olevan sen verran sa-
mansuuntaisia, ettei suuria mullistavia
löytöjä tapahdu. Korun teknisessä ana-
lyysissa valmistaja miettisi onko tuot-
teen paino sopiva, laskeutuuko riipus kauniisti ja oikeinpäin kantajan kaulalle, ja onko
se kustannustehokas tuottaa. Taidekorun analyysissa voimme yhdistää kaikkia näitä
keinoja.

Kuva 1. Iltapuku. Outi Pyy 2014

Tavoitteeni on myös vahvistaa muotoilufilosofiaani ja kertoa sekä itselleni että katso-
jalle kuka olen muotoilijana ja etenkin taiteilijana. Haluan kokeilla oppimaani ja to-
deta kuinka pitkälle voin venyttää osaamiseni rajoja. Pyrin herättämään ajatuksia tai-
dekorun asemasta muotoilijan työvälineenä. Keinojani näiden asioiden esilletuomi-
seen ovat valmistamani korut sekä pohdintani niiden merkityksestä. Muotoilija luo
osaamisellaan abstrakteista ideoista konkreettisia tuotteita (Iivarinen 2011).

Pääasialliset lähteeni ovat kirjallisuus ja internet, sillä taide- ja koruhistoriasta on saa-
tavilla paljon materiaalia. Historia ei myöskään muutu merkittävästi, joten esimerkiksi
90-luvulla kirjoitettu historiankirja on vielä ihan autenttinen, kun taas joillain aloilla,

kuten tietotekniikassa, tuon ikäinen materiaali olisi jo täysin vanhentunutta. Lisäksi eri koruvalmistajien mallistot ja nykyaikaiset tiedot ovat helpoiten saatavilla internetin kautta. Internet-aineiston kohdalla medialukutaito on tärkeämpää hallita, kuin painetun sanan kohdalla, sillä on voitava olla varma internetiin ladattujen aineistojen todenperäisyydestä. Oma tietopohjani syntyy muotoilijan koulutuksen lisäksi aiemmasta tekstiiliartesaanin tutkinnostani sekä läpi iän jatkuneesta harrastuneisuudestani kuvataiteen ja käsitöiden parissa.

1.2 Termit

Benchmarking. Ymmärrys muiden samankaltaisten tekijöiden paremmuudesta ja tavoite ottaa oppia heistä tullakseen itse paremmaksi (Niva ja Tuominen 2005).

Contemporary art. Sanakirjan määritelmä nykyaikainen, aikalainen. (Intranet-sanakirja 2015) Taidetta jota luodaan nyt, meidän omana elinaikanamme. Yleisesti 1960–1970 lukujen jälkeiset luomukset aina tähän päivään saakka, ja tästä eteenpäin tois-
taiseksi, kuuluvat tähän kategoriaan. (About education 2015)

Kokoelma. Alkuperäsana englannin kielen collection. Henkilön tai henkilöiden valmistama/suunnittelema kokonaisuus, jolla ei ole sarjatuotannollista tarkoitusta. Työt voivat olla uniikkeja tai pientuotantoja. Kokoelman materiaalit voivat olla taiteellisia, vaikeasti valmistettavia ja epäkäytännöllisiä. Ei pyri tuotantoon. (Pyy 2015)

Kuva. Konkreettinen kaksi – tai kolmiulotteinen esitys. Kuva nähdään silmillä, ja aivot tulkitsevat sisällön. Kuva voi olla myös reliefimäinen, jolloin sisältö voidaan havainnoida myös koskettamalla. (Kivimäki 2011)

Kuvio. Kuvio on sanakirjan määritelmän mukaan graafinen esitys, joka muodostaa hahmon tai toistuvan muodon. Muoto voi olla symmetrinen tai epäsymmetrinen. (Intranet-sanakirja 2015)

Mallisto. Juontaa juurensa englannin kielen sanasta collection. Mallisto koostuu malli- eli näyte-kappaleista, jotka voivat ilmestyä myöhemmin tuotantoon. Asiakas

katsoo mallistoa ja voi valita sieltä malleja, joita ostaa itselleen tai jälleenmyyntiin firmalleen. Kyseessä on sarjatuotannollisempi ja kaupallisempi termi. (Pyy 2015)

Reliefi. Kohokuva. Kuva, jonka hahmot ovat pinnasta kohollaan tai pintaan upotettuina. Tällaista kuvaa voi tulkita myös koskettamalla, ei pelkästään silmillä katsomalla. Yleisimpiä reliefikuvia lienevät kolikot. (Kivimäki 2011)

Realismi. Taidesuuntaus todenmukaisuuden kuvaamisesta kuten se ulkoisesti näyttäytyy. (Kivimäki 2011)

Taidekoru. Koru, jota ei ole tarkoitettu valmistaa sarjoissa vaan yksittäiskappaleita tai hyvin pieniä sarjoja. Korun valmistus voi olla mutkikasta ja aikaa vievää, ja valitut materiaalit voivat olla hyvin epätyypillisiä ja suorastaan epäkäytännöllisiä. Käytännöllisyyttä tärkeämpää on korun ulosanti, joskin taidekorukin voi olla käytännöllinen ja perinteisin menetelmin valmistettu. (Intranet-sanakirja 2015)

Taideteollinen koru. Teollisen ja taidekorun välimaastoon sijoittuvat korut. (About education 2015)

Teollinen koru. Koru, jota valmistetaan sarjassa ja, jonka valmistaminen on markkinataloudellisesti tehokasta, ja joka saadaan melkoisen vähällä jälkityöstöllä myyntikuntoon. Teollisen korun tarkoitus on tuottaa voittoa valmistajalleen. (About education 2015)

Upcycling. Materiaali uudistetaan tuotteeksi tavalla, jolla sen laatu ja arvo paranee. (Hipcycycle.com 2016)

*Mallisto ja kokoelma ovat suomessa sekaisin käytettyjä termejä, joille en ollut kuulut esitettävän kunnollisia, spesifioituja määritelmiä ennen kuin aloin etsiä niitä opin näytetyötäni varten. Määritelmiä, oli erittäin vaikea löytää, mutta halusin tutkia asiaa, sillä mielestäni sanoilla on vähintäänkin sävyero.

2 KUVA

Kappaleessa käsitellään kuvaa historiassa, koruhistoriassa ja nykyaikana. Korujen esittävyys on vaihdellut kautta aikojen monista syistä. Siihen ovat vaikuttaneet muotivirtaukset, uskonnot ja vallalla olleet taidesuuntaukset. Esimerkiksi eräässä renessanssin vaiheessa (1400–1600) korujen tehtävänä ylimystön parissa oli esitellä hienoja kiviä ja sitä kautta kantajansa asemaa, ja taiteellinen puoli koruista jäi hetkellisesti pois muodista. Tämän kaltaiset vaihtelut historian aikana jakavat koruhistoriaa lukuisiin pieniin tyyliiryhmiin (Swarbrick 1996, 7).

2.1 Kuvakorun historiaa

Nykyisin käytössä olevat perinteiset korunvalmistusmenetelmät ovat hyvin vanhoja. Vanhimmat tekniikat ovat todistetusti otettu käyttöön jo 7 000 vuotta sitten. Menetelminä erityisesti emalointi ja filigraani ovat antaneet korusepille jo tuolloin hyvät mahdollisuudet luoda koruihin ja muihin jalometallialan esineisiin esittäviä kuvia. (Swarbrick 1996, 6).

Kuten egyptiläiset reliefit ja hautakammioiden maalaukset myös korut olivat usein esittäviä. Niissä kerrottiin tarinoita sankareista, myyteistä, jumalista sekä korujen omistajista. Hienoimmat korut valmistettiin usein kullasta (Kuva 2, 10) ja värit saatiin aikaan istuttamalla koruihin kiviä, kuten lapis lazulia, sekä käyttämällä emaloinnin kaltaisia lasitteita.

Kuva 2. Swarbrick, Käsirenkaat Egyptistä.

Muinaisista koruista on säilynyt lähinnä hautalöydöskoruja, jotka ovat arkeologisten kaivauksien tuloksina löydettyjä historiallisia jäännöksiä. Koruja ja muita esineitä laskettiin vainajien mukana hautaan vaihtelevasti riippuen henkilön asemasta tai vallitsevan uskonnon suositusten mukaisesti. Upeimmat arkeologiset korulöydöt ovat kuninkaallisten haudoista.

Ne korut, joita ei haudattu vainajien mukana, kiersivät suvuissa sukupolvelta toiselle. Muodin vaihtuessa korut usein sulatettiin ja muodistettiin uusiksi, jonka vuoksi historioitsijoille ei ole säilynyt kovinkaan paljoa eri aikakausien koruja alkuperäisessä muodossaan. Korujen tut-

kinnassa käytetäänkin usein maalauksia, joissa aatellisilla on yllään aikakauden koruja. (Kokki 2005, 40)

Korut ovat olleet vuosisatojen ajan statussymboli ja merkki varallisuudesta. Esitävien korujen aiheina ovat olleet jumalat ja jumaluudet sekä faraot ja kuninkaat.

Rooman keisarit esiintyivät kolikoissa ja kolikoiden kaltaisissa reliefi kuvissa. Kristillisten korujen kuva-aiheina ovat olleet Raamatun tärkeät henkilöt kuten Jeesus ja Neitsyt Maria, mutta myös muita raamatullisia hahmoja kuten Pyhää Yrjöä ja lohikäärmettä on käytetty.

Eläinsymboliikasta tuttuja ovat muun muassa karitsa,

ilmestyskirjan ratsastajien ratsut sekä nöyrä aasi, jolla Maria ratsastaa Nasaretiin.

Kuva 3. Swarbrick, Dagmarin risti

Keski-ajalta, 1212, peräisin oleva Dagmarin risti (Kuva 3, 13), on osa kuningatar Dagmarin hauta-löytöä. Koru on risti, jonka pintaa peittää emaloitu kuva ristiinnaulitusta Jeesuksesta. (Swarbrick 1996, 24.) Myöhemmin korujen aiheisiin yleistyivät emaloidut muotokuvat aviopareista, lapsista ja muista sukulaisista. Esimerkiksi Marie Antoinette sai lahjaksi medaljongin, jonka sisällä oli emaloitu muotokuva sulhasesta. Tämän tyyppiset korulahjat olivat tavallisia ennen valokuvan aikaa. Myös Venäjän tsaarisukuja esittävät emaloidut kuvat ovat olleet yleisiä esittävien korujen joukossa eikä valokuvauksen kehittyminen heikentänyt tällaisen kuvakorun arvoa. (Saloniemi 2006).

Kameekorut ovat yksi tunnettu ja huomionarvoisa esittävän korunvalmistuksen muoto. Alun perin kameekoru valmistettiin kaivertamalla korun kuva esiin kaksivärisestä simpukasta tai kivistä. Päällimmäinen kerros, joka muodostaa itse kuvan on usein valkoinen ja sen alta esiin kaiverrettava alempi kerros muodostaa kuvan taustan. Alempi kerros on yleensä värillinen, simpukoissa usein jokin vaaleanpunainen sävy. Kuva on usein ympäröity jalometallisella kehyksellä. Kamee-korut olivat yleisin naisten omistama koru etenkin 1900-luvun alussa, mutta tekniikka tunnettiin ja ennen Kristuksen syntymää. Kameen suosituimmat huiput muodissa ovat olleet barokissa, renessanssissa sekä viktoriaanisessa Euroopassa. (Swarbrick 1996, 28–38, 48–49, 66–69)

2.2 Nainen kuvissa

Art nouveau, joka tunnetaan myös nimellä jugend, on taiteen tyyliuuntaus, joka valitsi Euroopassa 1880-luvulta ensimmäisen maailmansodan alkuun. Se sai vaikutteita keskiajasta ja kelttiläisestä kuvakielestä ja inspiroitui voimakkaasti myös Japanin kulttuurista, joka avautui länteen vasta vuonna 1875 ja elävöitti eurooppalaista korumuotoilua. Toistuvat kuviot, herkät eläinaiheet ja eloisa viivankäyttö harjaantuneen tekijän käsissä synnyttivät erikoisia, lähes abstrakteja kuvio-muodostelmia, joita nouveau-ko-

ruissa tunnusomaisesti esiintyy (Swarbrick 1996, 80- 96, 98–101). Kansallisromanttisesti puettut, hulmuavahiuksiset naiset, jotka ovat puoliksi totta, puoliksi unenomaista tarumailmaa, ovat edelleen yksi tunnetuin art nouveaun osa-alue.

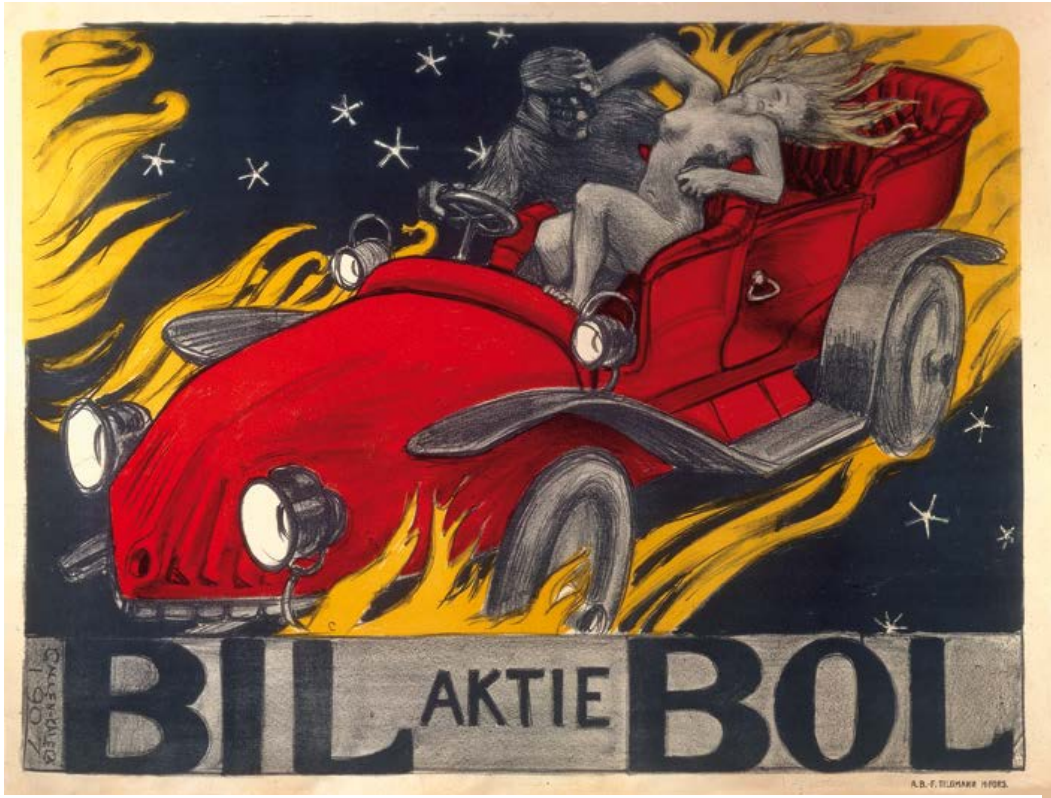
Näistä mielestäni rakastetuimpia ovat

Kuva 4. Alphonse Mucha. Dawn, 1899

Alphonse Muchan (1860- 1939) teokset, joissa nainen on kuvattu herkän kukan tai vuodenajan hengettärenä. Kuvan nainen on aamu, herkkä ja houkutteleva, mutta vaikeasti tavoitettava (Kuva 4, 13). Herkkyyden vastakohtana nainen esiintyy myös uhkaavana femme-fatalena, vahvana naisena, joka saattaa miehet pauloihinsa ja hengenvaaraan. Kuvat voidaan nähdä eroottissävytteisinä, sillä naiset ovat lempeitä, pehmeitä ja kutsuvia, pakanallisesti kuvattuja. He ovat enimmäkseen vihjailevasti tai jopa paljastavasti puettuja pehmapornografisia objekteja (Swarbrick 1996, 80- 96, 98–101.) Art nouveaussa naisen esineellistäminen tehdään lempeästi ja kunnioittavasti verrattuna meidän aikanamme totuttuun graafiseen ja suorastaan julmaan pornografiaan. Uskoisin että nykyihmiselle art nouveaun aikana rohkeana ja ennennäkemättömän eroottisena nähdyt kuvat ovat lähinnä lempeitä ja kauniita katsoa.

Akseli Gallen-Kallela (1865 – 1931) oli aikaansa edellä suunnitellensa kuuluisan Bil-Bol julisteensa 1907 (Kuva 5, 14), jossa mies sangen vaativasti pitelee alastonta naista autossaan. Juliste ei tyytynyt vihjaamaan hienovaraisesti viehkon seuraelämän kasvusta tuotteen ostajalle, vaan se suorastaan huutaa, että naisia riittää, kun autolla

Kuva 5. Gallen-Kallela. Bilbol, 1907.

ajaa. Taustalla on mielestäni hyvin selkeä Kalevalaisen neidonryöstön tulkinta kansalaisromantiikan hengessä, mutta sen sanoma on silti hyvin selkeä kaupalliselle yleisölle.

Kuvallinen koru nauttii käsityöläisyyden maineesta, mutta teollinen vallankumous (1700 – luvun lopusta 1800 – luvun alkuun) muutti paitsi taidetta, myös kuvallisen korun tuotantoa. Samalla kun teollistuminen söi korusepän leipää, se myös synnytti käsityksen taidekorusta ja korutaitelijasta. Näin syntyi uusi korun haara, jonka oksistossa tämänkin opinnäytetyön hedelmät riippuvat. Teollistuminen toi mukanaan tuotantomenetelmät, jotka mahdollistivat kaupallistumisen, tavarakulutuksen juhlan ja synnyttivät tarpeen korumuotoilijalle. (Swarbrick 1996, 59–68). Teollisen korun myötä muodot yksinkertaistuivat ja koristeellisuus karsiutui minimiin. Korun kuva voi olla tuhansille muovilevyille tulostettu printti. Nämä seikat herättävät miettimään mitä korun ar-

vostukselle, ja koko ihmiskunnalle on tapahtunut. Huomioitavaa on myös, että teollistumisen seurauksena korujen hinnat laskivat, ja ne tulivat myös paremmin tavallisen kansalaisen saataville.

2.3 Hevonen kuvissa

Vuonna 2006 Helsingin kaupunginmuseon kuraattorit Kantokorpi ja Rautio kuitenkin etsivät hevosaiheisia taideteoksia näyttelyä ”Hevosvoimaa” varten, ja kävi ilmi että aihe on ehkä yleisin ihmisen jälkeen. (Kaleva arkisto 2006).

Kuva 6. Walter Crane, Neptune's horses 1893

Neptune's horses on 1893 Walter Cranen (1845 – 1915) maalaama mytologia-aiheinen öljyvärimaalaus (Kuva 6, 15). Kyseessä on yksi aikansa tunnetuimpia hevosia sisältäviä maalauksia. Maalaus on peräisin ajalta, jolloin myös Alphonse Mucha oli pinnalla. Kuva on tyyliaiheeltaan uskollinen jugendajan satumaisille kuvauksille, mytologian ja fantasian ihannoinnille. Kuvasta erityisen tekee sen pitkä muoto ja dramaattisen horisontaalinen sommitelma. Kuvan tapahtumat keskittyvät teoksen yläreunaan. Kuvassa on oivallinen tilan ja liikkeen tuntu. Vaikutelman syntyä tukee paitsi perspektiivivaihtelua, jossa hevoset lähestyvät kokoajan enemmän katsojaa, ja tulevat varmasti kuvan ulkopuolelta katsojan yli. Lisäksi tunnelmaa luo maalaustekniikka, aalloissa näkyvät siveltimien vedot. Hevoset ovat vain osittain hevosia, todellisuudessa ne ovat monella nimellä tunnettuja veden hevosia, vetehisiä, kelpieitä (Ripley 2012).

Napoleon Sankt Bernhardin solassa on Jacques-Louis Davidin (1748 - 1825) öljyvärimaalaus (Kuva 7, 16). Kuva tästä maalauksesta esiintyy useissa suomalaissa perus-

koulun historian kirjoissa, kuten omassani ollessani peruskoulun kahdeksannella luokalla. Maalaus edustaa klassista tapaa kuvata ylhäinen mies ratsunsa selässä. Symboliikaltaan hevonen ilmaisee elinvoimaa, vahvuutta, nopeutta ja taivaanvaunujen vetäjää. Hevonen edustaa aistillisuutta ja ylimielisyyttä, mutta on myös marttyyrien voiton symboli. (Biedermann 2002, 73), oivallinen siis symboloimaan miehistä joh-

Kuva 7. Jacques-Louis David. Napoleon 1800.

tajuutta. Kyseinen maalaus on siitä erikoinen, että siitä on olemassa viisi erilaista versiota. Versioiden ero on lähinnä siinä minkävärinen hevonen tai Napoleonin viitta on. Tunnetuin on maalaus jossa hevonen on valkoinen ja Napoleonin viitta punainen. Kyseisen hevosen henkilöllisyys on jopa tiedossa, teoksessa on Marengo-niminen ori (National art museum, Iso-Britannia). Hevonen on kuvassa vauhko, mutta mies ei tee elettäkään reagoidakseen hevoseen, mikä kuvaa sitä miten hyvin hevonen on miehen hallussa. Kuva esittää johtajan vakaana ja tyynenä, päättäväisenä osoittamassa sormellaan kohti tulevaa taistelua ja voittoa. Ratsastustaito on ollut monen upseerin taidon mitta aikana ennen muita kulkupelejä (Viallon 2014).

Ratsastajamaalaukset ja ratsastaja-patsaat on kuvattu satojen vuosien ajan varsin realistisesti, mikä johtuu mielestäni siitä, että teoksilla on haluttu antaa vaikutelma todenukaisuudesta. Kuvatuista henkilöistä on haluttu välittää kuva, että tällaisia he todella ovat tai olivat, ja heitä tulee sen vuoksi kunnioittaa. Kyseisenkaltaiset maalaukset ovat usein eräänlaista propagandaa siis. Lieneekö sattumaa, että maalauksen päävärit ovat Ranskan lipun sininen (taivas), valkoinen (hevonen) ja punainen (viitta).

2.4 Benchmarking

Päätin nykykorua avaavassa kappaleessa tarkastella kahta kuvallisen korun ilmene-
mismuotoa Benchmarkingin keinoin. Täten selvitän pienen palan siitä, mitä kuvalli-
nen koru nykyään voi edustaa, ja miten kyseisenkaltaisia koruja valmistetaan ja mark-
kinoidaan. Koska omat koruni eivät pyri kaupalliseen valmistettavuuteen, benchmar-
king tässä tapauksessa pyrkii analysoimaan koruja enemmän yleisellä tasolla. Käytän
esimerkkeinä kahta nykyään toimivaa korualan yritystä, joiden tuotannossa on kuvalli-
sia koruja. Benchmarking on tutkimusmenetelmä jolla analysoidaan kilpailevan yri-
tyksen toimintaa, ja pyritään ymmärtämään mikä tekee toisesta firmasta paremman
(Niva, Tuominen 2005). Täten on mahdollista oppia toisilta.

Valitsemistani yrityksistä Anna Pusu edustaa mielestäni hyvin digitaalisen valoku-
vauksen aikaa, ja tällä hetkellä voimakkaasti markkinoitua elämäntapaa jossa omista
valokuvista voi teettää tuotteita helposti tietokoneohjelmia apuna käyttäen. Emily
Hickman Designsin valitsin taiteellisten lähtökohtien vuoksi, sillä yrittäjä paitsi val-
mistaa taidekoruja, hän myös tekee vanhasta uutta edustaen upcycling ajattelumallia.

3D- tulostus ja laserkaiverrus ovat merkittävimmit uudet korun työstömenetelmät
vuosiin. Kuvalliselle korulle mahdollisuudet ovat valtavat, sillä esimerkiksi kuvan kai-
vertaminen levyyn on tähän saakka ollut kallista ja aikaa vievää käsityöläisen erityis-
osaamista. Uudet teknologiset keksinnöt kaivertavat kuvan koruun koneellisesti, eikä
korun materiaalille ole juuri rajoitteita. Teknologia kehittyy nopeasti ja markkinoille
saapuu jatkuvasti nopeampia, tehokkaampia, halvempia ja pienempiä laitteita, jotka
soveltuvat suurteollisuuden lisäksi myös pienyritysten käyttöön. Kaiverrus- ja tulos-
tuskoneiden käyttämiseen vaaditaan koneiden omien tietokoneohjelmien hallitseminen.
Yksinkertaistettuna esimerkkinä prosessi voi olla muun muassa tällainen: suunnit-
telija piirtää luonnoksen käsin, skannaa kuvan digitaaliseen muotoon ja siirtää sen
kuvankäsittelyohjelmaan. Kuvasta valmistetaan digitaalinen mallinnus sen mukaan
millaisia kommentoja 3D-tulostin ymmärtää. Mallinnus siirretään 3D-tulostimeen ja tä-
män jälkeen kone on valmis tulostamaan vaaditun kappaleen. Tällöin muotoilijan tai
korusepän kädet jäävät vapaammiksi muille töille, kun kone hoitaa monet vaiheet ih-
misen puolesta.

Emily Hickman Designs

Emily Hickman on amerikkalainen korusuunnittelija, joka käyttää töidensä kuvamateriaalina vanhoista peltirasioista leikattuja kuvia. Hän ei siis itse tuota kuvia, joita käyttää koruissaan, vaan kyseessä on kierrätysmateriaali ja -kuva. Hickmanin korut ovat uniikkeja taidekoruja, jotka ovat kuitenkin riittävässä määrin perinteisen korun kaltaisia, että niitä voi pitää yllään. Suunnittelija myy korujaan valmispohjaisissa onlinekaupoissa kuten Etsyssä. Korut ovat värikkäitä ja fantasianomaisia, mutta toisaalta niistä näkyy myös kitsch-suuntaus kuva-aiheidensa vuoksi. Valmistus-tapa edustaa upcyclingiä, jossa jo olemassa oleva tuote muutetaan toiseksi, entistä laadukkaammaksi tuotteeksi. Kuvan koru (Kuva 8, 18) on koottu kuparilevyn päälle. Koru sisältää peltirasiakuvaa, kupari-levyä ja ketjun. (Hickman 2014).

Kuva 8. Emily Hickman desings 2015.

Anna Pusu

Anna Pusu -korufirma liittää asiakkaan oman valokuvan muistoksi koruun. Heiltä löytyy myös valmis korumallisto. Korut ovat lasia tai kristallia, ja kuva on kiinnitetty aiheen taakse, jolloin lasi suurentaa kuvaa. Sivuilta ei käy ilmi, miten kuva on kiinnitetty lasiin, mutta sivuilla kerrotaan, että korua ei saa kastella, eli jonkinlainen lakkauskiinnitys on todennäköinen. Herää kysymys voiko asiakas hikoilla korua käyttäessään. Firman idea on hyvä, sillä koru on yksinkertainen, kaunis, ja ennen kaikkea hyvin henkilökohtainen. Valokuvien digitaalinen käsittely sisältyy korun hintaan, mikä on myös erittäin hyvä, sillä moni asiakas jättäisi korun varmasti tilaamatta, jos koruksi haluttua kuvaa pitäisi alkaa muokata itse. Audrey Hepburnia (Kuva 9, 19) esittävän korun kuva on firman sivujen uniikkikorujen tilausosiosta. Firman Facebook-sivuilla on nähtävissä kuva heidän messuosastostaan, jolla on myynnissä Vesa-Matti Loiri, Marilyn Monroe ja Peppi Pitkätossuaiheisia valokuva-koruja. En selvittänyt kyseisten kuvien tekijänoikeuksia, eikä firman sivuilla niistä mainita, mutta firmalle olisi varmaan riskittömämpää pitäytyä itse otetuissa kuvissa.

Valikoima firmalla on sangen hyvä, heiltä saa riipuksia, korvakoruja, solmiopidikkeen, kalvosinnait tai rintakoruja.

Firmalla on myös etuisuutta, ettei valmiskorumalliston tarvitse olla

kovin suuri, sillä asiakas tuo korun ”aiheen” mukanaan, eikä suuria riskejä aiheiden menekien suhteen tarvitse taten ottaa. Firman ei siis tarvitse varastoida valmiita koruja ja pelätä, että ne eivät myy. Korujen hinta on tasaisesti 55 - 70 euron välillä. Anna Pusuulla on erikseen kotisivu, verkkokauppa ja Facebook-sivu.

Kuva 9. Anna Pusu. 2015.

3 PROSESSI

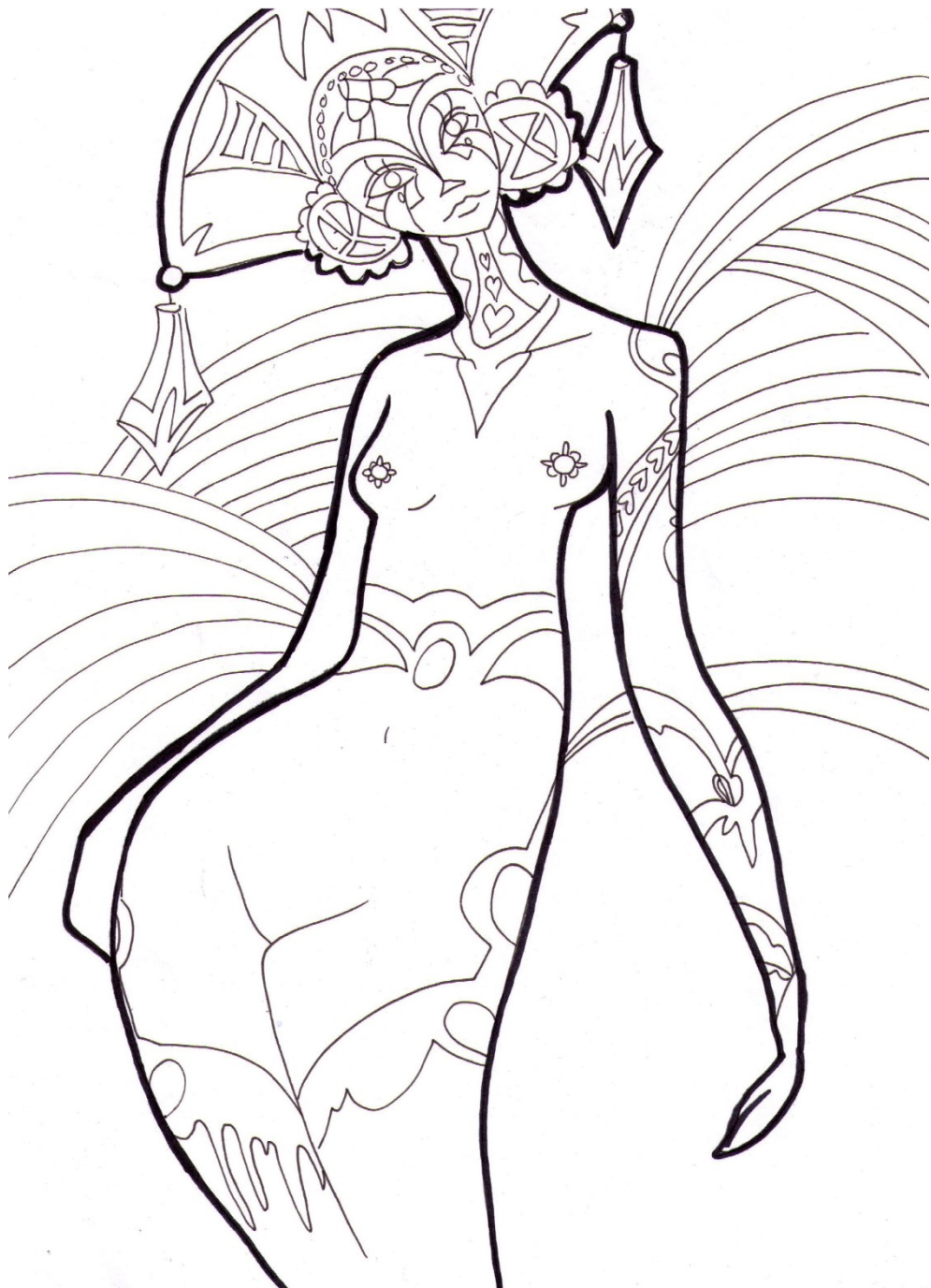
Kuvan tehtävä on ollut muistuttaa meitä asioista, on kyse sitten ollut valtiaasta, sukulaisesta tai elämän hauraudesta. Siinä missä kukkataulut ovat olleet muistutus elämän hetkellisyydestä ja kauneuden katoavaisuudesta, muotokuvakorut ovat voineet ilmaista samaa. Kuva tuntuu olevan tapa ilmaista tunteita, kriisejä, tallettaa muistoja ja tuntea itseään suurempia kokemuksia. Kuvallisessa korussa esiintyvä pyhimys on myös voinut olla kantajansa rohkaisija ja suojelusenkeli, turva epävarmassa maailmassa. Kuvallinen koru on usein tuonut jumalat ihmisten keskuuteen. (Swarbrick 1996, 48–49.) Nykyään korussa voi olla entisen hoitohevosen tai lemmikkikoiran kuva. Korulla voidaan ilmaista mitä yhtyettä, tai urheilujoukkuetta korun kantaja kannattaa. Koru on nykyään siis persoonallisuuden esilletuomisen väline.

Olen pyrkinyt ajattelemaan kaikkea ympärilläni olevaa materiaa avoimin mielin, enkä rajannut korujeni materiaaleja etukäteen esimerkiksi vain puuhun. Materiaaleiksi valikoituivat työstön aikana nahka, puu, lanka, elintarvikemuovi, akryylimuovi, metallit (Kupari, messinki, hopea sekä erittelemätön koruihin käytetty sekametalli), pahvi, lasi sekä paperi. Haluan löytää uusia tapoja käyttää tavaraa, joka on yhteisölle jo kerran käytettyä roskaa. Kaiken mahdollisen materiaalin olen pyrkinyt keräämään roskalavoilta, teollisuuden ja vaateollisuuden ylijäämistä, omista tavaroistani, kierrätyskeskuksista ja taloyhtiömme roskakatoksesta. Omien kokemusteni mukaan ihmiset olisivat valmiita käyttämään kierrätysmateriaaleista tuotettuja tavaroita enemmänkin, kun vain kyseisenkaltaisten tavaroiden saatavuus olisi helppoa. Kierrätysmateriaalit eivät myöskään saa vaikuttaa ”roskalta” sillä roska yhdistetään likaan, ja lika epähygieenisyyteen. Tarkoitus on tietenkin, että kierrätysmateriaalit ovat käyttäjästävällisiä ja turvallisia.

Kulutushysteria ja markkinatalouden vaatima jatkuva kasvu ja tuhlaaminen ahdistavat minua. Olen opintojeni ajan kamppailut sen ajatuksen kanssa, että olen kouluttautumaan alalle, jossa on kokoajan luotava uutta maailmaan, joka jo valmiiksi tukehtuu kaikkeen tavarahan. Järkeä ahdistukseeni on löytynyt kierrätyksestä ja eettisestä materiaalien käytöstä. Koruni eivät ole tarkoitettu ikuisiksi, esimerkiksi paperi ei ole korun materiaalina pitkäikäinen käyttää, mutta se ei myöskään jätä suurta jalanjälkeä luontoon vaan on helppo kierrättää.

Luonnokset

Mainitsen jo aiemmin teemakseni valikoituneen naiset (Kuva 10, 21) ja hevoset (Kuva 11, 22). Aihe valikoitui siten että piirsin monenlaisia kuvia ja luonnoksia eri aiheista jotta saisin kartoitettua mieluisia teemavaihtoehtoja. En siis piirtänyt koruja, vaan kukkia, hevosia, astioita, ihmisiä ja niin edelleen. Kuvia syntyi sangen paljon, ja valitsin

Kuva 10. Nainen. Suunnittelunlähtökohta 1. Elina Moilanen

niistä kaksi kuvaa suunnitteluni lähtökohdiksi. Valitsemani kuvat ovat tussiluonnoksia, eli piirretty paperille suoraa tussikynää käyttäen. Ensimmäinen innoittajani on tyylielty, tyyni Nainen jonka vartaloa ja kasvoja koristavat graafiset kuvioinnit. Toinen innoittajakuvani on hevonen, villimpi, vauhkompi, mutta yhtäläillä kuvioinnein koristeltu.

Kuva 11. Hevonen. Suunnittelunlähtökohta 2. Elina Moilanen

Piirroksat kuvaavat tyyliäni piirtäjänä ja muotoilijana. Enemmän on enemmän, mutta toisaalta viivojen puhtaus ja vakaus luovat tiettyä pelkistettyä tunnelmaa. Hevosen takajalat ovat suhteettomat päähän nähden, mutta kyseisenkaltaisia virheitä täytyy vain

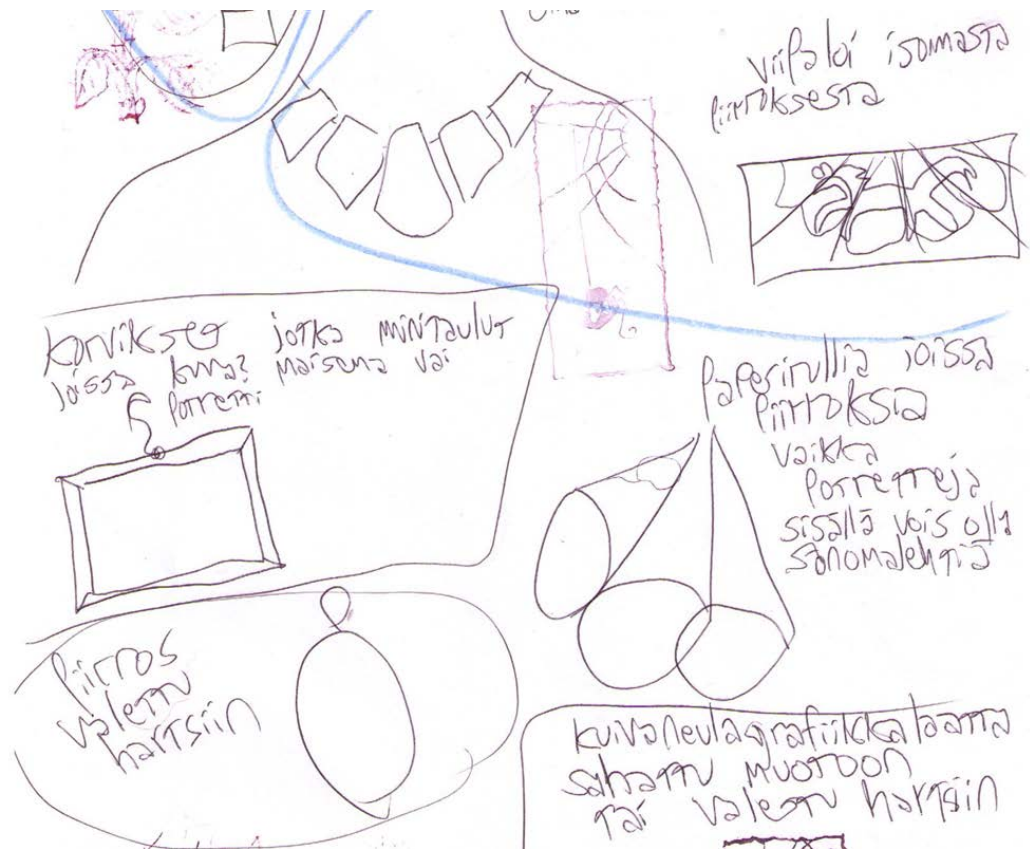
oppia sietämään kun piirtää suoraa tussilla. Muuten joutuu aloittamaan kuvan alusta, ja kun yrittää toistaa jo kerran onnistuneen idean, on riskinä että viivan keveys ja aitous kärsii. Ikään kuin yrittää kopioida itseään väkisin. Siispä tässä tapauksessa päätin sietää jalkojen suhteettomuuden, koska kuva on mielestäni muuten hyvä. Pidän sen ideasta ja temposta.

Tässä vaiheessa päässäni oli suuri määrä ideoita, ja piirsin tai kirjoitin ylös niistä kaikki joista sain minkäänlaista otetta - mitään rajaamatta, edes jo valitsemani teemaa. Tällä tavalla kartoitan paitsi opinnäytetyöni mahdollista sisältöä, myös muuta ideointia myöhempää käyttöä varten. Kaikki ideat ovat parhaimmillaan arvokkaita, vaikka eivät juuri meneillään olevaan projektiin kävisikään. Tällainen ideoiden ylös ottaminen ei saa kuitenkaan viedä liikaa aikaa käsillä olevasta projektista, etenkin mikäli kyseessä on asiakastyö ja käytetään ”asiakkaan aikaa”. On siis hyvä oppia siirtämään ideatulva paperille nopeasti, asiaa ei saa ajatella liikaa.

Nopeasti laskettuna alkuperäisiä luonnoksia on 18 paperillista, jokaisella sivulla 4-8 ideaa. Alkuideoiden monipuolisuus on suunnittelijalle yleensä hyvä asia, on mistä valita, yhdistellä ja karsia. Piirrän luonnokseni suoraa kuulakärkikynällä jotta en voi takerkua liian pieniin yksityiskohtiin, tai jäädä viilaamaan vinoja viivoja yhä uudestaan ja uudestaan. Haluan pitää suunnitteluni tässä vaiheessa nopeatempoisena, lennokkaana ja suurpiirteisenä. Tuloksena on paitsi runsaasti luonnoksia, myös useita variaatioita samasta ideasta, kun ensiksi piirretyn mittasuhteet eivät olekaan mieleiset. Tällöin teen uuden luonnoksen samasta aiheesta, enkä vain kumita aiempaa epäkelpoa versiota pois. Kun haltuuni jäävät kaikki variaatiot samasta aiheesta, voin vertailla niiden hyviä ja huonoja puolia keskenään. Näkökulmani ideointiini on täten rikkaampi, kuin jos vain piirtäisin yhden idean lyijykynää ja pyyhekumia huolellisesti käyttäen. Runsa ideamäärä voi olla myös riski, jos ideoista ei onnistuta rajaamaan kokonaisuutta.

Seuraavaksi valitsin kaikista alkuperäisistä luonnospapereistani kaksi parasta luonnosta per sivu (Kuva 12, 24), ja lopulta karsin ideani kymmeneen parhaaseen, jotka aioin toteuttaa koruiksi. Suoritin tällaisen karkean valikoinnin jotta saisin tehokkaasti

rajattua ideatulvaani. Annoin tietysti myös hyvälle luonnoksille toisen mahdollisuuden, jos jollakin paperilla oli kolme erityisen hyvää ideaa. Runsaassa luonnostelussa kuitenkin parhaat ideat nousevat mielestäni melko nopeasti esiin, kun ryhdytään mää-

Kuva 12. Luonnoksia. Elina Moilanen

rittelemään projektin tavoitteita verrattuna luonnoksiin. Valitseminen oli helppoa, sillä jotkut ajatukset keskenään loivat selkeästi teeman, ja jotkut ideat sopivat paremmin johonkin muuhun tulevaisuuden projektiin. Mikäli valinta ja teeman rajaaminen osoittautuvat vaikeiksi, on olemassa monia keinoja prosessoida valintoja. Yhtenäinen muoto, rytmi tai sanoma voivat olla rajaamisen lähtökohtana (Heikkerö 2001). Aloin työstää koruja suoraan luonnosten pohjalta. En tehnyt tarkempia laskelmia, piirustuksia tai kaavoja. Päätin etteivät liian valmiit suunnitelmat saa rajoittaa mahdollisia inspiraation synnyttämiä muutosideoita. En halunnut sitoa itseäni mihinkään liian tiukasti, jotta ajattelu- ja työstöprosessin aikana syntyville kehitysideoille olisi tilaa elää. Kuten taidemaalauksessa, myös korutyöstön aikana ihminen tekee ajatus-työtä kehitteillä olevasta asiasta. Olisi harmillista jättää nämä parannusmahdollisuudet hyödyntämättä liian tiukkojen alkusuunnitelmien vuoksi. Kaikkein korun valmistukseen tällaista vapautta ei voi mielestäni soveltaa, sillä esimerkiksi kiviä istutettaessa

tai hopeaa valettaessa on tehtävä tarkat laskelmat jotta koru onnistuu mahdollisimman kätevästi ja turhia virheitä tai materiaalikustannuksia ei synny. Myös asiakastöissä on pysyttävä asiakkaalle luvatussa suunnitelmassa, eikä sovelluksia voi noin vain ryhtyä tekemään ilman asiakkaan hyväksyntää. On tiedettävä milloin on oltava kurinalainen ja säännönmukainen - ja milloin voi soveltaa ja kokeilla uutta.

Työstön aikana luonnoksiin täytyi luoda esteettisesti miellyttävä muoto, kuvallisen osuuden sommitelma piti myös saattaa tasapainoon, harkita kultaista leikkausta ja kuvan liikettä tai taipumista koruna esimerkiksi käsivarren ympärillä. Kuvataiteesta olen oppinut että työ on yksittäisten merkkien ja symbolien muodostama kokonaisuus. Kuvaa, kuten koruakin, voidaan arvioida pilkkomalla se osiin, eli suorittaa analyysia muun muassa muodon, tai värien suhteen. (Heikkerö 2001).

Korujen perusmuoto viittaa tarkoituksellisesti kuvataiteeseen; kuvan ja taulun tyypilliseen neliskulmaiseen muotoon muutamia kokeellisia poikkeuksia lukuun ottamatta. Työskentelijänä minulle on tyypillistä esittää parannusehdotuksia koko valmistusprosessin ajan, ja muokata tekeillä olevaa ideaa paremmaksi sitä mukaa kuin tarpeellista. Arvoin myös paljon valmiita lopputuloksia, ja olen kirjannut ylös jatkokehitysideoita ja asiat jotka haluaisin valmistuneissa koruissa muuttaa. Tällä tavoin saan kaikista eniten hyödyllistä materiaalia irti luovasta prosessista, ja kehityksen tekijänä sekä ajattelijana.

Luonnostellessani itselleni teen luonnoksia jotka ovat suoraan sanottuna rumia. Riittää että itse muistan mistä luonnos kertoo. Mikäli kyseessä olisi asiakastyö, piirtäisin luonnoksesta puhtaamman version joka pyrkisi välittämään asiakkaalle idean esteettisyyden ja kauneuden. Tämän projektin aikana työskentelen kuitenkin vain itseni kanssa, joten en katsonut tarpeeksi piirtää esityskuvia tai mallintaa tarkempia teknisiä kaavoja ideoistani.

4 SYNTYNEET KORUT

Esittelen valmiit korut seuraavaksi. Kerron korujen valmistamisesta, materiaaleista ja ideasta. Lisäksi analysoin koruja Markus Heikkerön Taiteilijan kuvakirjan metodien avulla. Analysoitaviksi teemoikseni olen valinnut teoksen rytmin, temmon, sommitte-
lun painopisteen ja värit.

Sisarpyhimykset, rannekoru

Minulla oli ennestään puinen rannekoru, jota en ole käyttänyt enää vuosiin, joten päätin päivittää korua, eli antaa sille uuden elämän ”vanhasta uutta” upcycling periaatteella. Koru koostuu kahdestatoista samanmuotoisesta puupalasta, ja palat yhdistää kuminauha. Kuminauha oli aikaa sitten menettänyt joustavuutensa, joten poistin sen ensimmäisenä, samalla sain korun palat paremmin työstettäväksi. Korun työstö oli

Kuva 13. Sisarpyhimykset. Elina Moilanen

helppo aloittaa, sillä korun osat eivät vaatineet suurta kunnostusta ennen kuvien maalaamista. Muutama puupala on hiottu uusiksi ja kaksi syvempää kolhua täytetty täyteaineella. Kuvat on maalattu akryylimaalilla, ja palasia ei ole lakattu (Kuva 13, 26).

Mitä paksumpi kerros akryyliä, sen suurempi vaara on, että maali naarmuuntuu tai

kuoriutuu pois puupalan päältä. Akryyli imeytyy puuhun vain riittävän ohuena seoksena, ja omassa maalaustekniikassani käytän sangen reilusti maalia. Maalaustekniikani huomioon ottaen voisi olla järkevää lakata puupalat vielä jälkikäteen. Toisaalta, lakkaus yleensä tasoittaa tekstuurikontrasteja, eli tässä tapauksessa veisi pois puun himmeää kiiltoa ja akryylin omaa tekstuuria, jolloin vaarana olisi korun eloisuuden himmeneminen. Otan mieluummin riskin että korun maali lohkeaa jossain vaiheessa. Kuminauhan korvasin satiininauhalla, koska nauhan väri sopi kauniisti maalausten väriihin. Rannekoru kiinnitetään solmimalla.

Alkuperäisessä korussa oli 12 levyä, ja se oli ranteeseeni liian suuri, joten uusiokorua varten poistin kaksi laattaa rannekorusta, ja näistä kahdesta palasta on tarkoitus muokata korvakorut. Täten yksi rannekoru sai uuden elämän pienenä korusarjana - korvakuoruna ja rannekoruna. Naiset on maalattu puun pintaan akryylimaalilla, ja korusarjan pääväreinä ovat valkoinen, punainen ja musta. Pohdin aluksi sisarten värimaailmaa, ottaisinko väripaletin puupalojen sävyistä ja loisin hillityt metsänhenkimäiset neidot, jotka sulautuisivat puuhun. Toinen vaihtoehtoni, johon päädyin, oli valita muutama lähes teollisen tyly väri ja nostaa sisaret puun pinnalta reilusti esiin. Päädyin toiseen vaihtoehtooni muutamista syistä. Ensimmäkin polttamalla kuvioitu puukoruni edustaa ensimmäisenä mainittua väriajattelua, ja toisekseen halusin voimakkaat värit tukemaan korun voimauttavaa sanomaa.

Heikkerön analyysitekniikkaa tulkiten korun rytmi on voimakkaasti toistuva, naisten sommitelma jokaisessa palasessa on samanlainen, jolloin samat muodot toistuvat. Myös rannekorun koostuminen paloista luo jatkuvaa rytmiä. Väritys tuo rytmiin vaihtelua kevyessä siksakmuodossa. Sommittelunpainopiste on kokonaisuutena tasapainoinen, mutta lievästi yläosaan keskittyvä, sillä naisten kasvot sisältävät eniten yksityiskohtia. Ihmisellä on tapana keskittää huomionsa automaattisesti kasvoihin. Korun tematiikasta puhuttaessa naispyhimykset ovat ryhmä ihmisiä, jotka erilaisuudestaan huolimatta ovat yhtä. Heidän ystävyytensä vahvuutena ovat sekä ryhmän yhtäläisyydet että erot. He seisovat vahvoina yhdessä mutta myös yksilöinä. Halusin koruun naisvoimauttavan vivahteen ajateltuani Veeran Verstas nuorten työpajaa, jossa joitain vuosia sitten olin harjoittelussa, ja josta sain paljon hyviä eväitä jatko-opintoihini ja elämäni luovana ihmisenä. (Kejonen 2012)

Puuhengi, rintakoru

Seuraavan koruni materiaalina on myös puu (Kuva 14, 28). Korusta tulee rintakoru hopeoidulla kiinnitysmekanismilla. Puupala on teollisen muotoilun ylijäämäpala, jonka muotoilin uudestaan. Valitsin korun materiaaliksi hieman epätyypillisesti männyn. Sanon epätyypillisesti, sillä männyn syyt näkyvät hyvin voimakkaasti, ja puun vaaleammat ja tummemmat raidat ovat kovuudeltaan merkittävästi poikkeavia toisistaan, mikä tekee puun kuvioinnista polttamalla haastavaa. Valitsin männyn raitaisuutensa vuoksi, kyseessä oli pelkästään esteettinen valinta. Mänty toki myös tuoksuu hyvältä, mutta tuoksu ei valitettavasti säily korussa kauaa.

Kuvioiden polttaminen puulle on vanha käsityötapa koristella puisia huonekaluja, rasioita, puukonkahvoja ja esimerkiksi parkkinahkaa. Päätin kokeilla menetelmää korukäyttöön. Työväline jota puulle käytetään, muistuttaa hyvin paljon metallien juotoskolvia, ja toisinaan kuuleekin puhuttavan puukolvista, vaikka

Kuva 14. Puuhengi. Elina Moilanen.

puulle ei tietenkään voida kolvata. (Auth 1999). Puun koristelu polttaen sopii paremmin tasasyisiin puulaatuihin, joissa materiaalinkovuus pysyy kauttaaltaan lähes samana. Tällöin polttimen kuuma terä ei yhtäkkiä uppoa syvälle puuhun kun terä siirtyy kovalta puulta pehmeämmälle. Pehmeämmät osat palavat paremmin jättäen syvemmän jäljen, ja kovat kohdat palavat huonommin. Vaihtelu ei ole ongelma kun sen vain ottaa huomioon työskennellessään.

Koru on kooltaan 3 cm x 5 cm, mikä on polttokuvioinnille eräänlainen haaste, tai asia on vähintäänkin otettava huomioon suunnitteluvaiheessa, sillä pienet yksityiskohtaiset kuviot eivät toistu puussa selkeästi. Ohuimmatkin terät jättävät melko laajan jäljen

polttaessaan, ja kuvioista tulee herkästi suttuisempia kuin mielessään on suunnitellut. Suuremman mittakaavan töissä samaa ongelmaa ei muodostu niin herkästi, koska kuvion muodostavat viivat eivät kulje niin läheltä toisiaan.

Polttamisen hyvä puoli on se, että kuvio muodostaa uran materiaalin pintaan, eikä täten haalistu tai hankaudu pois korun pinnasta (kuten pelkkä päälle maalattu kuva saattaa tehdä). Lopullista korua on vielä sävytetty polttamalla, ja naisen ihoa on vaalennettu akvarellilaveerauksen kaltaisella vesiväritekniikalla.

Pyrin tekemään kuvasta herkän ja pelkistetyn, sekä jättämään puun kauniit syyt esille antamaan korulle rytmia ja kuvalle kulkusuuntaa. Korun muoto on myös jätetty tarkoituksella epätäydelliseksi, ei ihan täysin symmetriseksi, koska kasvavatkaan puut eivät ole symmetrisiä. Muoto on silmää miellyttävä ja rento. Korun sommitelma on hyvin rauhallinen ja ennalta-arvattava. Sen sijaan teoksen rytmi muodostuu materiaalin raitaisuudesta, joka ikäänkuin kuulaa hennosti läpi koko työn. Liike tuo mieleen loitonnevan väreän lammen pinnalla. Kuvan rytmi on pystysuuntainen myös neidon valkoisen kehon johdattelemana. Sommittelun painopiste keskittyy kuvan yläosaan neidon hiuksiin ja kasvoihin. Valöörin vaihtelu on tehokas keino luoda staattiseenkin sommitelmaan vaihtelua. Tummat hiukset ja luontevanvärinen tausta luovat voimakkaan kontrastin joka kiinnittää katseen.

Puunhenki näyttää säikähtäneeltä, tai vähintäänkin yllättyneeltä sekä hieman aralta. Neidon kohotetut olkapäät, neutraali suu sekä laajentuneet silmät pienin pupillein kielivät epävarmuudesta. Puu, kuten kasvit yleensäkin, ovat ihmisen kohtelun armoilla, ja voi vain toivoa että luontoa kohdellaan hyvin. Samoin tuntuu puunhenki katshtavan tutkijaansa aran toiveikkaana. Vaikka onkin arka hahmo, neito uskaltaa kuitenkin kohdata katsojansa, eli kuten puu, hän mahtanee omata lämpimän sydämen. Lämpimänvärinen tausta tuntuu kuitenkin turvalliselta.

Leimu, rintakoru

Lankahevonen (Kuva 15, 30) koostuu kierrätysmateriaaleista; viilupohjasta, joka on päällystetty kierrätetystä sairaalalakanasta saadulla puuvillapalalla, ja itse kuva on luotu rikkoontuneesta kudelmasta saadulla merseroidulla puuvillalangalla. Taustakappale on kiinnitetty koruun ompeleilla ja liimalla. Siinä missä maalaukseen on mahdollista luoda mitä kauneimpia tekstuureja siveltoimien, pyrin lankahevosessa luomaan samankaltaisia vaikutelmia langoin. Olisin toki voinut käyttää perinteisempiä kirjonnankäytöksiä.

Kuva 15. Leimu. Lankahevonen. Elina Moilanen.

menetelmiä, eli kirjailla kuvi on pingotettuun kankaaseen, mutta päätin kokeilla jotain uutta. Valitsin koruun vain kolme eriväristä lankaa, sillä en halunnut liian monen värisävyn sekoittavan lankojen luomia kuvioita.

Heikkerön analyyseni tulkitessani totean että Leimuhevosen rytmi on kehittyvä. Lankojen kiertyminen on paitsi orgaanista ja aaltoilevaa, se muodostaa myös kertauksen josta seuraa kuvio. Kuvan sommitelma on verrattain staattinen, vertaa: hahmo on keskellä kuvaa samalla tavalla kuin puuhengi. Silti Leimu on huomattavasti aggressiivisempi ja vauhdikkaampi kuin Puuhengi. Langat muodostavat nopealiikkeisen orgaanisen rytmin ja tämä yhdistettynä kirkkaisiin tulenomaisiin väreihin saa aikaan runsaasti liikettä. Useampien värien valinta olisi voinut tehdä korusta suorastaan levottoman lankojen kuvioihin yhdistettynä. Nyt pelkistetty värimaailma pitää kokonaisuuden kassassa.

Oman taideharrastuneisuuteni pohjalta uskallan myös analysoida, että leuan asento on tärkeä piirrettäessä sekä naisia että hevosia. Ylös nostettu leuka on joko ylpeä tai villi, hevosten kohdalla myös säikähtänyt. Alas laskettu leuka on ujo, arka, nöyrä, rauhallinen ja tyyni. Havainnoituani taidetta vuosia, olen ajatellut, että monet asennot sekä eläimillä että ihmisillä koostuvat samankaltaisista yksityiskohdista.

Aihe symbolisoi vapautta. Tuli on paitsi tuhoava voima, myös uudistaja ja elämäntuhoja. Hevonen on kohottanut päänsä korkealle voiton merkinä. Se ei ole enää ihmisen hallinnassa kuolainten kahlitsemana, vaan se on vapaa ja riemuissaan. Kuten tulikin, osa katsojista kokee teoksen uhkaavana ja vihaisena, kun taas osa näkee teoksen vapaana ja uudelleensyntymäkaltaisena nousuna tuhkasta. Koru edustaa vaikeuksien voittamista ja epäonnisten aikojen taakse jättämistä. Se on muistutus riemusta, joka myrskyn jälkeen koittaa. Kuin vapauttaisi luovuutensa pitkän kuivan kauden jälkeen. Leimu on kuin riemu, ilo siitä että on vapaa ja pystyy mihin vain.

Suojelijat, korvakorupari

Seuraava koruni on nimeltään Suojelijat (Kuva 16, 32). Korun materiaalina on paperi, sekä hopeiset korvakorukoukut. Naiset on tussattu valkoiselle paperille, ja paperi kiinnitetty vahvempaan ja kehystävään taustapaperiin liimaten. Kuvat toimivat siedettävästi ilman mustaa paperiakin, mutta dramaattinen musta kehys nosti mustat viivat esiin erityisen hyvin, ja koru muuttui huomattavasti selkeämmäksi ja rauhallisemmaksi. Musta kehys kokoaa kappaleet selkeärajaisiksi kokonaisuuksiksi. Korujen mielenkiintoisin yksityiskohta on siinä että molemmissa kuvissa on eri henkilö ja eri

Kuva 16. Suojelijat. Elina Moilanen.

kuva. Kuvien tyyli on teknisesti niin yhtenäinen, ettei erilaisuus häiritse, vaan päinvastoin herättää katsojan etsimään yhä uusia yksityiskohtia kummastakin korusta.

Koruissa on hyvin vahva keskisommitelma. Hahmot ovat keskellä kehystään ja kokonaisuus on pystysuuntainen. Korut ovat hyvin yksityiskohtaisia, mikä toisaalta hajauttaa rytmin tulkintaa, sillä ei ole vain yhtä toistuvaa rytmää. Rytmä on useita erilaisia pieniä kokonaisuuksia. Sommitelman painopiste muodostuu yläosan kevyistä linjoista ja vähäisemmistä yksityiskohdista. Säteet ovat yksittäisiä viivoja joiden välissä ei ole kuviointia. Säteet ohjaavat katseen kasvoihin, sekä korostavat hahmon voimaa. Suurin kontrastiero on yläosan ja kaulan alueen välillä. Kaulasta alaspäin neidot ovat hyvin koristautuneita erilaisin pienin tekstuurein ja rytmein. Pienten yksityiskohtien rytmä on myös kolmiomainen, kaikki levenee päästä alaspäin kohti helmaa joka ei enää mahdu kuvan rajojen sisäpuolelle. Tämä kolmiomuoto on katsetta ylöspäin nostava ja korostaa neitojen kasvoja. Vaatteissa itsessään esiintyy sekä orgaanisia että geometrisiä rytmejä, jotka erilaisuudellaan ja tiheydenvaihtelullaan saavat katsojan kiinnostumaan työstä. Myös hahmojen ulkopuolelle jätetty harvemmin kuvioitu tila keskittää katsetta. Kuvien naiset ovat ylhäisiä ja vakavia. He ikään kuin tyyneästi tarkkailevat tilannetta. He ovat selkeästi vahvoja ja itsenäisiä, itsevarmoja naisia. Mikään ei tunnu uhkaavan heitä. He suovat suojelevan tyyneytensä katsojalle. Monimutkaisista yksityiskohdista, kuin elämänmelskeistä, huolimatta he seisovat vakaina valmiina peruuttamaan tapahtuvat pahat.

Korun aiheesta kerrottakoot että rakastan yksityiskohtia, koristeellisuutta ja esittävyttä. Koruissa naiset ovat pukeutuneet etäisesti slaavilaisia kansallisasuja muistuttaviin fantasia asuihin runsaine yksityiskohtineen. Naisten takaa lähtevät säteet ovat kuin ikoneissa kuvattujen pyhimysten sädekehät. Korut ovat saaneet inspiraatiotaan ikoneista, joita esimerkiksi Venäjän tsaarisukujen aateliset kantoivat mukanaan emailoituina miniatyyreinä, koruina, risteinä ja matkaikoneina. (Fabergen aika 2006).

Kipinä, nahkaranneke

Aitonahkainen ranneke/rannekoru, kuvassa avoinna (Kuva 17, 34). Nahka on peräisin vaateteollisuuden ylijäämäpaloista. Pyrin välttämään nahkan ostoa uutena. Harkitsin pitkään, jätänkö rannekkeen reunat ”raakareunoiksi” eli kääntämättä ja ompelematta vai en. Nahka säilyttää kyllä muotonsa sangen hyvin ompelemattakin, mikäli materiaalin leikkaus on siisti, ja ellei nahkaan kohdistu voimakasta ja äkillistä vetoa ja materiaali pääse repeämään. Korua ei tosin ole tarkoitus riuhtoa, joten ompeleiden tarpeellisuus ei ole niin suuri kuin nahkaisessa käyttövaatteessa. Toisaalta ompeleiden ja taitosten lisääminen toisi koruun teollista uskottavuutta, ja viimeisteltyä harkittua ulkonäköä. Valitsin kuitenkin ompeleettoman työn, ja korun ainoat ompeleet ovat käsin kiinnitetyissä painonapeissa.

Kuva 17. Kipinä. Elina Moilanen.

Painonappeja ommellessani tulin kuitenkin tulokseen, että nahan alla kannattaisi olla jonkinlainen vahvistava tuki- tai vuorikangas, sillä valitsemani nahka on sen verran ohutta ja pehmeää, että se ei kuitenkaan säilytä muotoaan niin hyvin kuin paksummat nahat. Epäilen myös, että painonappien ompeleet saattavat jossain välissä revetä, koska alla ei ole tukikangasta, ja ompeleman pistot ovat niin pieniä ja lähellä toisiaan.

Leikittelin korun toteutuksessa ajatuksella kuparisista rannekoruista, joten valitsin korun toteutukseen ainoastaan kuparinvärisen maalin. Maali ja nahka muodostavat kauniin kontrastin keskenään. Metallimaaleilla syntyy mielestäni varsin herkästi banaalia tai negatiivisella tavalla askartelumaista glitteristä jälkeä, mutta halusin osoittaa (ehkä eniten itselleni), että mielikuvani metallimaaleista ovat väärä. Toisaalta metallimaalit ovat myös kehittyneet paljon viimevuosina, ja maalien jälki on enemmän maalauksellista tai ”lehtikultaista”, kuin glitteriliimamaista.

Lopputulokseen olen kohtalaisen tyytyväinen. Pyrin pitämään hevosten päälinjat siisteinä ja selkeinä, jollain tavalla graafisen pelkistettyinä ja sarjakuvamaisina, mutta toisaalta loin varjostuksia ja liikettä liukuvilla ääriivottomilla väripinnoilla. Hevosten lapsekkaat ilmeet ärsyttävät itseäni. Harkitsin jonkin aikaa, tekisinkö tähän kuvaan katsojaa kohti juoksevia hevosia, jolloin kolmiulotteinen vaikutelma olisi ollut suurempi, ja maalauksellisuus olisi noussut paremmin esiin. Päädyin kuitenkin tähän simppelempään vaihtoehtoon, enkä ole ihan varma oliko valinta hyvä. Lopputulos on mielestäni hyvin litteä, mikä oli oma tyylivalintani toki, mutta tähän materiaaliin ja verrattain laajaan yhtenäiseen pintaan olisi voinut ehkä mallistostani parhaiten toteuttaa kuvataiteen tuntemaa maalauksellista ”kuvaa”. Valitsemani yksinkertainen tyyli alkaa tässä vaiheessa tuntua itsestäni liikaa saman toistolta.

Kuvan rajaus on analysoitu Heikkerön analyysimallin mukaan. Mikäli hahmo ei esiinny kuvassa kokonaisena, on oltava varovainen mistä kohtaa rajaa, eli katkaisee, kuvan. Mikäli raaja leikkaantuu nivelen kohdalta, syntyy helposti amputoitu tai rampa vaikutelma joka häiritsee katsojan silmää. Mikäli tekisin korun nyt uusiksi, laittaisin hevoset 90 asteen kulmassa toisinpäin, maalaisin niitä neljä ja hevoset näkyisivät kokonaisina. Tällainen valinta olisi koruna helpommin katsottavissa, sekä toistuvuus toisi graafisen lisän koruun. Korusta tulisi ehyempi katsoa. Korun rytmin luovat kaksi toisiaan vastaan juoksevat hevoset. Koru luo rytmillään illuusion symmetriasta, vaikka hahmot eivät ole lainkaan samanlaiset. Ilmiö syntyy vastakkainasettelusta. Hevosilla ei ole horisonttia eikä maata, vaan ne juoksevat abstraktissa avaruudellisessa tilassa. Tila on kuitenkin latteaa johtuen valitsemastani tyyllittelytavasta. Hevosten edessä ovat sädemäiset abstraktit muodot. Niiden rytmi on kova ja geometrinen verrattuna hevosten orgaaniseen muotoon. Molempia objekteja on kaksi, joten tulos on tasapainoinen. Pientä ristiriitaa luo kolmas geometrinen muoto hevosen etulavassa, joka yleiskuvaa

katsottuna hieman piiloutuu. Muoto on rytmiä rikkova, mutta toisaalta hevosia ja kuvioita yhdistävä. Hevoset ovat lähekkäin sekä toistensa yläpuolella että alapuolella, kuin ying ja yang ikuisessa kierrossa. Heidän välillään on kipinä; he ovat erilaiset keskenään, mutta kuitenkin samaa maata. Vaikka he kulkevat erisuuntiin niin he kuuluvat samaan heimoon, kuten Pyhimysnaisetkin keskenään. Yksilökulttuurin aikana on muistutettava itselleen ja ehkä toisillekin, ettemme ole yksin, emmekä edes niin uniikkeja, mikäli uniikkisuus tekee meistä yksinäisiä. On ihan hyvä asia kuulua heimoon, muistaa että kaltaisemme eivät ole vihollisiamme vaan mahdollisia ystäviämme. Ystävyys on pyhää, tai ainakin sen mielestäni kuuluisi olla. Ystävyys pitää elämänkipinän yllä.

Valkoinen hevonen, riipus

Valkoinen hevonen on hartsivalos (Kuva 18, 36). Koru koostuu metallisesta korupohjasta, ja erilaisista papereista leikatuista, maalatuista ja lakatuista kuvioista, jotka muodostavat kuvan. Hart-

sin parhaita puolia on mahdollisuus luoda arkikäyttöön hyvin soveltuvia kestäviä ja helppohoitoisia koruja, joissa on suuri kolmiulotteisuus.

Kolmiulotteisuus luodaan yksinkertaisesti siten, että kuvan muodostavat elementit ladotaan hartsikerrosten väliin siinä järjestyksessä, että kauimpana olevat yksityiskohdat ovat alimmaisena, ja lähimmäiset päällimmäisinä.

Kuva 18. Valkoinen hevonen. Elina Moilanen.

Korun sommitelma on klassinen potrettisommitelma. Halusin värivalinnoilla luoda modernia ja ehkä aikuisempaa versiota hevoskorusta. Muutama korua arvioinut kollega ei ole saanut selvää korun kuvasta, he eivät tunnu löytävän hevosta kovin herkästi. Herää kysymys onko koru hyvä koska se ei avaudu heti. Vai onko koru huono koska tausta ja kohde eivät eroa toisistaan riittävästi. En itse näe korussa suurta epäselvyyttä, mutta voi olla että olen vain sokeutunut omalle työlleni. Korun rytmi on voimakkaasti geometrinen, lähes futuristinen. Kyseessä on ikään kuin muuttuva yhtäläisyys, rytmi hevosen kuvioinnissa toistuu samassa tiheydessä, mutta rytmissä ei ole yhtenäistä mallikertaa vaan kuvio uudistuu jatkuvasti erilaisena. Tausta toistaa samantyylistä kuviomaailmaa mutta harvemmassa isommassa mittakaavassa ja väreissä. Täten kuvan objektin ja taustan välinen ero on riittävän suuri. Hevoselle pyrin antamaan inhimillisen päättäväisen, jopa hieman vihaisen ilmeen. Koru on voimauttava, päättäväinen ja eteenpäinpyrkivä, sitä voisi markkinoida asiakkaalle kannustavana ja rohkaisevana amulettityylisenä koruna. Kuvan hahmo muistuttaa kantajaansa olemaan vahva.

Korussa on valitettavasti kaksi virhettä. Paperisen hevosen suojalakkaus ennen hartsin upottamista ei ole ollut täydellinen, sillä märkä hartsi on päässyt imeytymään hahmoon, ja jättänyt paperiin ”märät jäljet”. Paperin upottamisessa hartsiin on hyvin tärkeää, että kuva on lakattu kaikilta pinnoiltaan, myös reunoilta, tällöin paperin oma väri säilyy. Toinen virhe on hartsin riittämätön määrä kuvaan nähden, eli korun pinta ei ole sileä, vaan kuvan korkeimmat kohdat muodostavat hartsiin kohoumia. Tämä on pelkästään kosmeettinen ongelma, joka näkyy lähinnä silloin kun korua käännellään suorassa valossa. Ongelma on ratkaistavissa siten, että korun pinta puhdistetaan mahdollisesta liasta ja rasvasta, ja päälle valetaan uusi kerros kirkasta hartsia joka tasoittaa korun pinnan. Aion korjata korun heti kun saan käsiini lisää hartsia. Työni aikataulun puitteissa tämä toimenpide jää toteutettavaksi myöhemmin.

Taivaantakojat, kaulakoru

Taivaantakojat on paperinen kaulakoru (Kuva 19, 38) kullanvärisellä korumetalliketjulla. Kuva on toteutettu piirtämällä paperille huopakynillä, eli tusseilla. Huippuvalot on lisätty jälkeempään valkoisella puuvärikynällä.

Kuvaukseni hevosista eivät pyri realismiin, vaan olen halunnut tyyllitellä hevosta esit-

Kuva 19. Taivaantakojat. Elina Moilanen.

tämällä hahmot hieman pelkistettyinä, mutta samalla antaen hevoselle toivottavasti tunnistettavaa ilmeikkyyttä ja väriä. En ole varma onko tyyllittelyvalintani hyvä, vai amatöörimäinen ja banaali.

Korun dramatiikka muodostuu väreistä ja hevosten asennoista sekä ilmeistä. Epätyyppillinen rajaus katkaisee hevoset osittain, ikään kuin ne pyrkisivät pakoon kuvasta. Rajauksen rikkominen tällä tavalla tuo kuvaan yllätyksellisyyttä, dramatiikkaa ja luo

illuusion tilasta (Heikkerö 2001, 35). Tilan vaikutelma lisääntyy, mikäli hevosten hännät jäisivät kuvan sisälle. Otin kuitenkin vapauden jättää hännät liehumaan vapaaksi, sillä ne tasapainottavat kuvan sommitelmaa, ja näyttävät sitä paitsi kauniilta.

Kuvan kohteen tiukka rajaaminen on tarkkaa puuhaa, sillä mikäli eläimen katkaisee nivelen kohdalta, syntyy herkästi amputoitu tai rampa vaikutelma. Piirroksesta on jätetty tietoisesti pois myös kahden taaemman hevosen takajalat joiden kuuluisi fysiikan lakien mukaan näkyä kuvassa. Kyseessä on silkka tyylivalinta, sillä puhdas alareuna tuo paremmin esiin eläinten hypyn. Puhdas alareuna myös rauhoittaa työtä ja antaa sille tilaa hengittää. Kuvan alareuna on jo valmiiksi hyvin painava lukuisien etujalkojen vuoksi, joten takajalkojen piirtäminen olisi tehnyt työstä herkästi sekavan ja liian raskaan. Tyyllityksessä voidaan poiketa todellisuuden vaatimuksista. Muokkaamme näkemäämme todellisuudesta teokseksi analysoimalla, rajaamalla, muovaamalla.

Myös tähän koruun olen valinnut hyvin rajatun määrän värejä, mutta tämä on silti koruistani värikkäin. Halusin koruun elämänriemua, vauhtia ja vapauden tunnetta. Valitsemani värit ovat dramaattiset, ja varjostusmenetelmä mukailee etäisesti art nouveau ajan värilittografioiden selkeästi rajautuvaa tyyliä. Innoitteen tällaiseen värityskokeiluun sain tutkimastani kuvataiteen historiasta. Koruun valittu väritysmenetelmä on sarjakuvamainen ja kiinteä. Viivat ovat selkeitä ja varsin suljettuja, jolloin esimerkiksi hevosten harjojen lennokkuus on varsin hillittyä. Verrattuna esimerkiksi messinkisor-mukseeni tämän kuvan hevoset ovat sangen staattisia vauhdikkaista asennoistaan huolimatta. Korulla on kullanvärinen koruketju, jonka korjasin vanhasta rikkiäisestä korusta, materiaali on nikkelitöntä korumetallia.

Symboliikaltaan hevoset ovat kuin koittava aamu, kaunis ja voittamaton, vääjäämätön. Kuten aiemmin viitattu, hevoset esitettiin taiteessa usein jumalten ratsuina. Nämä hevoset eivät ole ratsuja, mutta laukkaavat taivaankantta pitkin. Jo kuvan rajauskin kertoo että nämä eivät ole tavallisia hevosia, ne voivat mennä minne vain; jopa ulos omasta kuvastaan. Samoin meidän ihmisten ei tulisi rajoittaa itseämme liikaa, vaan olisi hyvä muistaa ajatella totutun kehyksen ulkopuolelta.

Tulikavio, sormus

Messinkinen sormus on kuin kantasormuksen litteä variaatio (Kuva 20, 40 ja kuva 21, 41). Koru on jokseenkin epätyypillisesti kaksipuoleinen, eli sen molemmilla puolilla on erilainen kuva. Levyn pintaan kaiverrettu kuvio on saanut inspiraationsa kuvataiteen kuivaneulagrafiikkatekniikasta, jossa kaiverretulle levyllä levitetään väriaine, ja

Kuva 20. Tulikavio. A-puoli. Elina Moilanen.

kuva painetaan paperille. Valmistamaani korua voidaan käyttää tällaisena painolaattana. Olen halunnut jättää korun kiillottamatta, sillä painolaattana käyttö tummentaa korua, ja se kuuluu asiaan. Tässä korussa käytön jäljet saavat näkyä. Käyttö muodostaa levyn pintaan kauniita kuvioita. Mikäli jossain vaiheessa koru tummuu liikaa, sen voi aina puhdistaa ja uusien pintakuvioiden kertyminen alkaa taas. Kyseessä on niin kutsuttu funktionaalinen koru. Koru kyseenalaistaa perinteisen käytettävyyden sekä korussa että taiteessa. Tälle korulle syntyy sisarkaulakoru, jossa kuvio on läpikäikattu, ja korun kuviota voi käyttää sabluunana. Korusta tulee enemmän arkikäyttöön soveltuva

kuin tästä sormuksesta. Kyseinen koru jää kuitenkin tämän työn ulkopuolelle, tulevaisuuden jatkosuunnitelmaksi.

Kuvan hevonen on lennokkain ja eläväisin tekemieni korujen kuvista. Työstömenetelmä tuottaa tällaista jälkeä, viiva ikään kuin elää kaiverrettaessa ja päällekkäiset vedot vain lisäävät eloisuutta. Kuva-analyysin kannalta keino ilmaisee tapahtuman olevan kohteensa muotoja tärkeämpi. Kyseessä on myös lähes impressionistinen keino kuvata nopeasti ohikulkevaa tilannetta jolloin aivomme rekisteröivät liikkeen epäte-rävänä. Syntyvä vaikutelma on biomorfinen ja miellyttää katsojan silmää. Kuvan rajaus antaa meille nähtäväksi vain palan hevosta, eli kyseessä on avoin rajaus joka ohjaa ajatuksemme ulos kuvasta.

Korun nimi on jo herättänyt ihmetystä, sillä eihän hevosilla ole vartaloa saati jal-koja ensinkään. Nimi tulee hevosten olemuksesta ja laatan väristä. Se mitä ei näy, on silti kovin ilmeistä. Tulikavio. Molemmat hevo-
set ovat vauhkoja, silmät suurina ja suut avoimina. Mihin niillä on kiire? Ne matkaavat takomaan tai-vaankantta, tai liittymään karkeloon Kipinän hevosten kanssa. Ne jättävät jäl-keensä tulisten kavioidensa jäljen, merkin siitä että ovat olleet täällä. Samoin korun käyttäjä voi jättää jäljen itsestään, hänkin oli täällä.

Kuva 21. Tulikavio. B-puoli. Elina Moilanen.

5 POHDINTA

Mikäli koruistani etsii kaupallista havainnointia, niin lyhyt käyttöikä ja materiaalin kierrätettävyys tuovat kiinnostavan näkökulman korumuotoiluun. Jalometalliset korut ovat käytännössä ikuisia, ellei niitä päätetä tietoisesti uudistaa. Jalometallit ovat kierrätettäviä käyttömateriaalina, mutta ajatustasolla tekniikan puolesta korut tehdään kestämään aikaa. Toisin on paperin laita, sillä paperikorujen kannalta ideaalia olisi, että käyttäjän korulaatikko ei pursuilekaan koruista, jotka eivät enää innosta käyttäjäänsä, vaan olemassa olevaan ketjuun vaihdetaan aina vain uusi kevytmateriaalinen koru ja tavararöykkiöt vältettäisiin. Toisaalta olisi harmillista menettää taideteos, verraten että museoista taulut vietäisiin hävitettäväksi jokaisen näyttelyn jälkeen. Tällöin kuvataiteelle ei olisi muodostunut lainkaan tallennettua historiaa. Ennen ei tosin ollut ongelmana tavarapaljouteen hukkuminen, kuten nykyään. On siis oletettavasti hyvinkin tarpeellista kehitellä keinoja pienentää kasvavaa tavaramäärää maailmassa.

Tutkiessani historiallisia koruja ja vertailllessani niitä kuvataiteen väriteorioihin, olen kehittynyt värien käyttäjänä, sekoittajana ja yhdistäjänä. Rohkeat värit voivat luoda vahvoja vaikutelmia yksinkertaiseenkin sommitelmaan. Kuvataiteen tutkiminen hyödyttää varmasti monien alojen osajia ja opiskelijoita, sillä toisten saavutuksia ja oivalluksia tutkimalla mekin kehitymme. Ei ole tarvetta keksiä pyörää uudelleen, kun voimme ymmärtää aikaisempien sukupolvien keksintöjä, ja ammentaa heistä inspiraatiota ja luovuutta. Ikään kuin benchmarkingia ihmisenä ja muotoilijana kehittymiseen. Olen kehittynyt myös analysoijana, ja jatkossa osaan soveltaa paremmin erilaisia analyysimetoodeja työskentelyssäni, ja osaan käyttää kuvallisen analyysin eri muotoja paremmin korusuunnitelmieni kehittämiseen jo luonnosvaiheessa.

Korujen valmistuttua olen tyytyväinen niiden laajaan värikirjoon. Tematiikka ja tekniset ratkaisut kuten piirustustyylin tietty pelkistyneisyys yhdistävät töitä toisiinsa. Korut muodostavat tavallaan janan, toinen koru johtaa toiseen, ikään kuin tunne että korut kuuluvat tiettyyn järjestykseen. Kokonaisuutena muodostuu korujen ketju, tarinallinen jana, joka kertoo matkalla löytyneistä innovaatioista, sekä teknisestä kehityksestä. Samalla eri tekniikoin toteutetut korut keskustelevat keskenään korun kestävyys-tarpeesta tulevaisuuden kuluttajalle. Messinkinen kantasormus on pidemmälle kehittynyt toiminnallinen ja käyttöä kestävä koru, siinä missä ensimmäiset korut ovat

herkkiä taidekoruja. Jatkotyöstöllä olisin voinut kehittää useammalle korulle toiminnallisia ominaisuuksia ja monimuotoisuutta, joka tulevaisuuden korussa voi olla kiinnostava rinnakkaisominaisuus kauneuden kanssa.

Pettymyksekseni korut eivät ole niin hienoja, kuin olin alkujaan suunnitellut. Kehittyä olisi tarvittu paljon lisää. Monet ideoista ovat raakoja, improvisaation tuloksia. Improvisoidessa täytyy toki hyväksyä lopputuloksen epätäydellisyys ja sietää epävarmuutta. Se on myös hyvä oppi luovien alojen ammattilaiselle. Silti mieleeni jäi paljon kehitysideoita, jotka varmasti toteutan omalla ajallani projektin päätyttyä. Olen siis saanut runsaasti muistiinpanoja ja materiaalia, jota työstää tämän jälkeen.

Osa koruista on selkeästi innovatiivisempia kuin toiset. Toiset kappaleet ovat enemmän konkreettisia ja käyttökelpoisempia kappaleita, kun taas osa koruista on hyvin käsitteellisiä ja arkikäyttöön sopimattomia taiteellisia teoksia. Messinkinen koru joka onkin painolaatta, on mielestäni antoisin keksintö projektissani. Se on kuin leimasin, mutta ei kuitenkaan. Kuivaneulagrafiikka on yksi suosikkimenetelmistäni grafiikan alalla, ja olen tyytyväinen että olen saanut tuotua tekniikkaa esiin hiukan uudella tavalla. Koru jolla voi sekä kaunistautua, leikitellä että jättää jäljen itsestään maailmaan on ehdottomasti jatkotyöstön arvoinen ajatuksissani.

Teosteni keskinäinen vertailu saa haaveilemaan että olisin ehtinyt tehdä osasta koruista kokonaan uudet versiot. Rakentamani aikataulun puitteissa en kuitenkaan mitenkään ehtinyt tehdä uusia versioita, vaan jouduin rajaamaan työni näihin versioihin. Viisaampi ajankäyttö olisi jättänyt minulle enemmän aikaa tehdä korukokeiluja, mutta nyt raportin kirjoitus vei mielestäni liikaa aikaa.

Kuvallinen ilmaisuni on keskivertoa, en edelleenkään ole täysin tyytyväinen valitsemaani tyylittelytapaan. Mikäli aloittaisin nyt alusta, pyrkisin keksimään toisenlaisen tyylittelykeinoon, tai kokeilisin, miltä täysin realistiset aiheet näyttäisivät tällaisessa koruvalikoimassa. Valitsemani tyyli saa korut näyttämään lapsellisilta tai ”harrastelijamaisilta” sekä turhankin kaksiulotteisilta. Valitsin kaksiulotteisen lähestymistavan toki itse, ja nyt näen että jatkuva etukuva tai sivuprofiili ovat melkein liiallistakin itsensä toistoa. Toisaalta mietin, johtuuko mielipiteeni vain siitä, etten ole itsekään tottunut näkemään kuvataiteen keinoin esittäviä koruja. Olenko edelleen liikaa laatikon

sisällä, enkä osaa katsoa ulkopuolelle? Toisaalta olen myös tuijottanut teoksiani kuu-kausien ajan, ja luultavasti sokeutunut niiden neutraalille näkemiselle.

Teoriaosuus valmisteli työtäni pitkälti symbolisesti ja ajatusmaailman kannalta. Teoriaosuuden aikana tutustuin tutkimieni teosten sommitteluun, rytmiin, tempoon ja väriin. Nykykorun osuudessa sommitelma ja muut taiteelliset ratkaisut olivat asiakkaan käsissä, mikä on varsin uutta korualalla. Sekä kuvataide että korumuotoilu käyttävät paljon samoja analyysitekniikoita. Kuvataiteessa totutut sommitelmat tai kultaiset leikkaukset toimivat usein hyvin myös koruissa.

Luonnostelu ja ideointi ovat vahvoja osa-alueitani muun muassa sen vuoksi, että olen vuosien ajan harjoittanut luovuuden taitoa, ja tietten tahtoen pyrkinyt kehittymään paremmaksi ideoiden tuottajaksi. Siedän mielestäni hyvin myös huonoja ideoita, sillä ne ovat pakollinen osa kritiikitöntä ja rajaamatonta luonnosteluvaihetta.

Projekti on antanut minulle paljon lisätietoa materiaalien työstöstä ja käyttötarkoitusten venyttämisestä uusiin ulottuvuuksiin. Entistä selvemäksi on käynyt paperin oma ryhti, jota kannattaa käyttää hyödykseen niin paljon kuin mahdollista. Paperi pyrkii kuitujensa mukaan tiettyyn suuntaan, ja tätä vastaan ei kannata taistella väkisin, vaan on helpompi katsoa etukäteen miten päin paperi taipuu luontevimmin haluttuun muotoon. Puu ja nahka jatkavat suosikkimateriaaleinani, sillä ne tuntuvat mukautuvan käytännössä mihin tahansa lähestymistapaan. Materiaali toimii puussa ja nahassakin tiettyillä tavoilla luonnostaan, ja näitä ominaisuuksia tukemalla lopputuloksesta tulee luontevampi ja paremmin istuva. Materiaalin voi toki myös pakottaa haluamaansa muotoon, mutta silloin lopputulos saattaa olla pingottunut ja väkinäinen, ikään kuin ahtaalle ajettu.

Tulevaisuudessa aion jatkaa kestävän kehityksen ja ekologisen suunnittelun kannattajana ja toteuttajana. Projektin aikana olen saanut varmuutta siitä että tämä on se suunta johon tahdon kulkea. Kierrätysmateriaalien uudelleenmuokkaaminen käyttökelpoisiksi käyttövaroiksi on välillä haastavaa, mutta ehdottomasti palkitsevaa ja vaivanarvoista. Tärkeää on myös löytää keinot joilla materiaalin muokkaus on mahdollisimman vä-

häistä tai/eli kustannustehokasta ja kannattavaa. Ihmiset kuluttavat aivan liikaa luonnonvaroja ja jäte kuormittaa maapallomme kestävyyskykyä, tulevaisuuden kannalta meidän on siis pakko oppia kierrättämään materiaaleja uudestaan ja uudestaan.

Koruni päätyvät vähimmillään työnäyteportfoliooni, ja nettisivuilleni pienimuotoisena diginäyttelyinä. Toinen kunnianhimoisempi suunnitelmani on jatkaa korujen kokoamista tällä tavalla, ja myöhemmin valita korujen parhaimmisto joista koota konkreettinen näyttely. Näyttely voisi olla paitsi töiden esittelyä, myös myyntinäyttely, jonka tuotto lahjoittaisin hyväntekeväisyyteen. Näyttelyssä voisi olla myös osio jossa kävijä voi osallistua, vaikka painamalla kuvia toiminnallisilla koruilla yhteisteokseen, tai itselleen mukaan otettavaksi miniatyyriteokseksi. Kävijä saisi painaa itselleen grafiikkavedoksen valmistamalla korulla, jolloin hän liittyisi osaksi yhdenlaista heimoa.

Jatkoideana mielessäni on myös kurssi, jossa valmistetaan kierrätyskoruja tai käyttöta-
varoita upcyclingin aattein. Minulla on ammatillinen pätevyys toiminnanohjauksesta, ja kurssi voisi pyöriä kansalaisopistojen piirissä. Tavoitteena voisi olla kuvataiteen ja korun yhdistäminen, tai uuden materiaalin luominen kierrätysmateriaaleista kurssilaisen omaa myöhempää käyttöä, kuten käsitöitä, varten. Kurssin hyvä puoli olisi se, että pääsisin jakamaan ideoitani muiden kanssa, ja kannustamaan ihmisiä keksimään uutta. Ihmisten luovuus ilmenee eritavoin, joten olisi kiinnostavaa nähdä mitä muut keksivät, ja miten ryhmät yhdessä toimiessaan sulauttaisivat omia ideoitaan ja minun ideoitani. En aio patentoida kierrätystä helpottavia mahdollisia innovaatioitani, vaan tahdon niiden päätyvän julkiseen tietoisuuteen ja yleisesti käyttöön. Tietysti se sisältää toiveen, että jonain päivänä keksin jotain näin yleishyödyllistä ja hienoa kierrätyksen saralla.

Mainitsen työni tavoitteissa teollisen sarjavalmistuksen olevan rajoittava tekijä korusuunnittelulleni, mutta tulevaisuuden suunnitelmiini kuuluu jatkokehittää parhaista koruistani ja ideoistani mahdollisesti kaupallisesti myyntikelpoiset sarjavalmistettavat versiot. Korujen pitäisi olla joko halvalla tuotettuja jotta hinta pysyisi edullisena, eikä lyhyt käyttöikä haittaisi kuluttajaa. Tällä hetkellä kiinnostavimmalta vaihtoehdolta tuntuisi tehdä metallisia laattoja joita voisi käyttää kuvan kopioimiseen, laatan voisi tehdä prässäten tai leikaten. Toinen vaihtoehto olisi että korun materiaali vaihdettaisiin johonkin perinteisempään ja vain visuaalinen idea jatkaisi elämäänsä. Vaihtoehtona on myös että kuva-aihe ei siirrykään koruun, vaan tekstiiliin kuten kangaskassiin.

LÄHTEET

- ABOUT education, Contemporary art [Viitattu 2015-10-13] About.com [verkkosivu]
Saataavissa: <http://www.about.com/education/>
- ANNA PUSU. Tmi Kangas, K. Korufirma. [Viitattu 2015-11-10] Saataavissa:
www.annapusu.com
- AUTH, B. Woodburning: 20 Great-Looking Projects to Decorate in a Weekend. Lark
Books (NC.) 1999.
- BIEDERMANN, H. 2002. Suuri Symbolikirja. WSOY, 8. painos
- GALLEN-KALLELA, A. Bilbol juliste.1907. Gallen-Kallelan museo, Espoo. [Vii-
tattu 2015-10-26] Saataavissa: <http://www.gallen-kallela.fi/>
- HEIKKERÖ, M. 2001. Taiteilijan kuvakirja. ISBN951-608-045-6 Otava Keuruu.
- HICKMAN, E. 2014. [Viitattu 2015-09-09] Saataavissa: [www.emilyhickman-
designs.com](http://www.emilyhickman-designs.com)
- IIVARINEN, M. 2011. Opetusmateriaali, syksy 2011. Saataavissa: Moilanen, E. Oma
arkisto [Viitattu 2016-01-11]
- KALEVA, Kulttuuriarkisto 2006-05-24, Näyttely Hevosvoimaa
- KEJONEN, E. Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry, 2012. Kaava – nuorten harjoittelu,
yritys, luovaan yhteisöyrittäjyyteen Oulu. Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry
- KIERRÄTYS. Symbioosi. Helsingin yliopiston biologian opiskelijoiden ainejärjestö.
[Viitattu 2015-12-10] Saataavissa: <http://www.symbioosi.org/>
- KIVIMÄKI, Jouko. Luento 2011
- KOKKI, K-P. Suomen antiikkiesineet – Renessanssista rokokooon. 2005. Wei-
lin+Göös Oy. ISBN 951-0-29269-9 Sarja. Renessanssista rokokooon.
- NIVA, M. Ja TUOMINEN K. 2005. Benchmarking käytännössä – itsearviointin työ-
kirja. E-kirja. Turku: Oy Benchmarking Ltd. [Viitattu 2015-10-24]
- OSCHÈ, P. 2014. Verkkojulkaisu. [Viitattu 2015-10-20] Saataavissa: [www.histoire-
empire.org/ articles/chevaux/saintbernard/page3.html](http://www.histoire-empire.org/articles/chevaux/saintbernard/page3.html)
- PYY, O. 2015 Outi Les Pyy. [Viitattu 2015-02-12] Suomen blogimedia [Verkkojul-
kaisu.] Saataavissa: <http://outilespyy.com/>
- RIPLEY, P. 2012 [Viitattu 2015-04-12] Verkkojulkaisu. Saataavissa: [http://www.victo-
rianartinbritain.co.uk/crane](http://www.victorianartinbritain.co.uk/crane)
- SALONIEMI, M-R. 2006. Fabergen aika. Hämeen kirjapaino, Tampere 2006.

SEITAMAA, HAKKARAINEN. Suunnitteluprosessin teoria 1998 [Viitattu 2015-10-13]

SWARBRICK, J. The decorative arts library – Jewellery. Apple press. Quintet publishing Limited. 1996

UPCYCLING, Verkkojulkaisu. [Viitattu 2015-10-10] Saatavissa: www.hipcycle.com/upcycling

VIALON, M. Medieval Animal Data Network. 2014-7-12 [Viitattu 2016-10-03]

WSOY, Intranet-sanakirja [Viitattu 2015-10-20]

Kuvaluettelo

KUVA 1. ILTAPUKU. OUTI PYY 2014.....	7
[Verkkojulkaisu.] Saatavissa: http://outilespyy.com/	
KUVA 2. SWARBRICK, KÄSIRENKAAT EGYPTISTÄ.....	10
[Skannattu kuva.] SWARBRICK, J. The decorative arts library – Jewellery.	
KUVA 3. SWARBRICK, DAGMARIN RISTI	11
[Skannattu kuva.] SWARBRICK, J. The decorative arts library – Jewellery	
KUVA 4. ALPHONSE MUCHA. DAWN, 1899.....	13
Mucha museo, Praha. Swarbrick, J. The decorative arts library – Jewellery	
KUVA 5. GALLEN-KALLELA. BILBOL, 1907.....	14
Gallen-Kallelan museo, Espoo. Saatavissa: http://www.gallen-kallela.fi/	
KUVA 6. WALTER CRANE, NEPTUNE’S HORSES 1893.....	15
[Verkkojulkaisu] Saatavissa: http://www.victorianartinbritain.co.uk/crane	
KUVA 7. JACQUES-LOUIS DAVID. NAPOLEON 1800.....	16
Versailles, Ranska. Saatavissa: Medieval Animal Data Network	
KUVA 8. EMILY HICKMAN DESINGS 2015.....	18
[Verkkojulkaisu] Saatavissa: www.emilyhickmandesigns.com	
KUVA 9. ANNA PUSU. 2015.....	19
[Verkkojulkaisu] Saatavissa: www.annapusu.com	
KUVA 10. NAINEN. SUUNNITTELUNLÄHTÖKOHTA 1. ELINA MOILASEN ARKISTO	21
KUVA 11. HEVONEN. SUUNNITTELUNLÄHTÖKOHTA 2. ELINA MOILASEN ARKISTO	22
KUVA 12. LUONNOKSIA. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	24
KUVA 13. SISARPYHIMYKSET. ELINA MOILASEN ARKISTO	26
KUVA 14. PUUHENKI. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	28

(48)

KUVA 15. LEIMU. LANKAHEVONEN. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	30
KUVA 16. SUOJELIJAT. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	32
KUVA 17. KIPINÄ. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	34
KUVA 18. VALKOINEN HEVONEN. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	36
KUVA 19. TAIVAANTAKOJAT. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	38
KUVA 20. TULIKAVIO. A-PUOLI. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	40
KUVA 21. TULIKAVIO. B-PUOLI. ELINA MOILASEN ARKISTO.....	41